

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU

RAPORT

2017

COMARCH

25 lat

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU

RAPORT

2017

COMARCH

25 lat

Spis treści

1. Oświadczenie Zarządu Comarch SA skierowane do interesariuszy firmy w zakresie raportowania kwestii pozafinansowych	6
List prof. Janusza Filipiaka z okazji Jubileuszu 25-lecia Comarch	10
Historia Comarch	12
2. Działalność Comarch	15
Comarch w liczbach	16
Mapa działalności Comarch na świecie – spółki, projekty, data center	17
Działalność Grupy Kapitałowej Comarch	19
3. Dane finansowe	26
Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe	27
4. Organy spółki	31
Zarząd	32
Rada Nadzorcza	32
Komitety Audytu	32
Struktura Organizacyjna i Kompetencyjna GK Comarch	33
Akcjonariat	35
Struktura Organizacyjna GK Comarch	36
Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2017 roku	36
5. Nagrody i rankingi	37
6. Dostawcy i klienci Comarch	41
7. Społeczna Odpowiedzialność Comarch	47
Fundamenty CSR w Comarch	48
Comarch dla kultury	48
Konkurs grantowy ComarchCares	48
Sport i zdrowy styl życia	49
Cracovia	49
Cracovia w akcjach charytatywnych	49
Aktywny Comarch	50
Kapitał Ludzki	53
Szkolenia	54
Kalendarium działań CSR	56
Współpraca z uczelniami	58
Bezpieczeństwo i higiena pracy	58
Kodeks etyczny Comarch	63
Ład korporacyjny	64
Przeciwdziałanie korupcji	64
8. Działania badawczo-rozwojowe	66
Projekty badawczo-rozwojowe	67
Dofinansowanie projektów	67
Polityka Jakości i Zintegrowany System Zarządzania	70
8. Środowisko	72
10. Biura Comarch w Polsce i na świecie	84

1.

**Oświadczenie Zarządu Comarch SA
skierowane do interesariuszy firmy
w zakresie raportowania kwestii
pozafinansowych**

Szanowni Interesariusze,

Grupa Comarch, z racji wielkości przedsiębiorstwa oraz zasięgu swojego działania, wywiera znaczny wpływ na swoje otoczenie, szczególnie w zakresie ekonomicznym i społecznym. Zrównoważony rozwój był jednym z kluczowych fundamentów strategii firmy od samego jej początku i w opinii zarząd Comarch w znacznym stopniu przyczynił się do sukcesu rynkowego przedsiębiorstwa.

Niniejszy Raport Danych Niefinansowych Grupy Comarch jest drugim z kolei, a pierwszym opublikowanym po wejściu w życie takiego obowiązku. Niezależnie od wymogów formalnych, Comarch od wielu lat stosuje dobre praktyki w zakresie raportowania niefinansowego (m.in. poprzez publikację odpowiednich informacji w Internecie oraz w raportach rocznych). Wynika to zarówno z wewnętrznej potrzeby komunikacji z interesariuszami, jak i wypełniania zaleceń ładu korporacyjnego dla spółek giełdowych oraz zapisów ustawy o rachunkowości.

Z uwagi na profil działalności przedsiębiorstwa, kluczowymi dla Comarch zagadnieniami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju są kwestie społeczne, związane z zatrudnieniem i prawami człowieka oraz zagadnienia związane z zarządzaniem różnorodnością, szczególnie w zakresie organów zarządzających i nadzorczych. W opinii Zarządu Grupy Comarch przestrzeganie odpowiednich standardów oraz raportowanie o nich jest niezbędne dla właściwego zarządzania zasobami ludzkimi, a tym samym jest elementem kluczowym dla zapewnienia możliwości długoterminowego rozwoju i utrzymania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa.

Kluczowymi wydarzeniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem oraz raportowaniem niefinansowym, odnotowanymi w okresie objętym raportowaniem, była ciągła poprawa jakości zarządzania, zwiększenie roli „miękkich” czynników motywacyjnych, zwiększenie promocji aktywności fizycznej i kulturalnej wśród pracowników, zwiększenie świadomości kadry zarządzającej w zakresie zagadnień związanych z różnorodnością, a także udoskonalenie procedur zarządzania dostawcami. Grupa Comarch w 2017 prowadziła również działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, m.in. przed wdrożenie energooszczędnych technologii w trakcie prowadzonych inwestycji infrastrukturalnych oraz promowanie postaw proekologicznych wśród załogi. Grupa cały czas wspiera również różne inicjatywy społeczności lokalnych oraz znacznie zwiększyła skalę prowadzonych działań charytatywnych.

Zarząd Comarch SA zwraca uwagę, że Raport Danych Niefinansowych za rok 2017 obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Spółki Comarch SA oraz Grupy Kapitałowej Comarch. Raport został przygotowany zgodnie z wymogami raportowania niefinansowego zawartymi w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych oraz w oparciu o krajowe Standardy Informacji Niefinansowych (SIN) i międzynarodowe wytyczne Global Reporting Initiative (GRI) dotyczące raportów zrównoważonego rozwoju. Do najważniejszych wyzwań oraz celów organizacji na najbliższy rok w zakresie raportowania niefinansowego należy udoskonalanie procesów wewnątrz organizacji, pozwalających na osiągnięcie docelowej jakości i kompletności raportowania, a także zmniejszenie jego pracochłonności.

Zarząd Comarch

W 2018 roku Comarch obchodzi jubileusz 25-lecia działalności

COMARCH
25 lat

COMARCH

25 lat

Jubileusz 25-lecia działalności Comarch to bardzo miły moment. Przez ten czas stworzyliśmy nowoczesną i innowacyjną firmę na skalę światową. Odnosiliśmy liczne sukcesy, ale również dotkliwe porażki, z których wyciągaliśmy cenne lekcje na przyszłość. W końcu biznes to w dużej mierze realne niepowodzenia, ale na wyzwania trzeba odpowiadać twardo i zdecydowanie. Ciężka praca i wytrwałość w dążeniu do celu, które od zawsze były domeną ludzi pracujących w Comarch, przynosiły pomyślne efekty. Dla niektórych były to podpisane kontrakty, dla innych sukcesy wdrożeniowe a dla wszystkich nowe doświadczenia, zdobyta wiedza i kolejne umiejętności. Zaczynaliśmy od tworzenia systemów dla operatorów telekomunikacyjnych. Mimo że w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych rozwój informatyki w Polsce polegał głównie na handlu komputerami i licencjami wytworzonymi na Zachodzie, my postawiliśmy na rozwój własnych produktów, co przez wielu było postrzegane jako ryzykowne i bez przyszłości. Taki model biznesu nadal funkcjonuje w Comarch. Przez te lata pozwolił nam rozwinąć się do skali pełnowymiarowej korporacji, która łączy reputację dużej firmy z zaletami działania małej. Jej największą wartością są pracownicy, bo bez tych wszystkich ludzi nie udałooby się zbudować Comarchu, a co najważniejsze dalej go rozwijać. I takiego dalszego sukcesu życzę sobie i wszystkim pracownikom, bo nadal nam się chce.

Profesor Janusz Filipiak,
założyciel i prezes Zarządu Comarch

Historia Comarch

1991

- Powołanie Computer and Communications Consultants Ltd. Sp. z o.o. (9.05.1991 r.). Wpis CCC Ltd. do rejestru handlowego 16.05.1991 r.).

1993

- W wyniku połączenia działalności gospodarczej EJ Filipiak z CCC Ltd. (28.10.1993 r.) powstaje Comarch Sp. z o.o. z siedzibą w pokoju 415 w budynku B5 Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

1994

- Pierwszy kontrakt w działalności Comarch (5.10.1994 r.). Klientem jest Telekomunikacja Polska SA. Comarch był wykonawcą systemu SEZTel.

1998

- Comarch pierwszym polskim partnerem Oracle.

1999

- Debiut na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.
- Rozpoczęcie działalności w USA.
- Comarch i RMF FM tworzą portal Interia.pl.

2000

- Comarch uznany przez Światowe Forum Gospodarcze w Davos za „Technology Pioneer”.

2001

- Rozpoczęcie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie.
- Włączenie akcji spółki do indeksu WIG20.

2002

- Początek rozwoju biznesu w Ameryce Środkowej. Kontrakt z Enitel, operatorem narodowym w Nikaragui..

2003

- MKS Cracovia SSA w Grupie Kapitałowej Comarch.
- Otwarcie oddziałów w Moskwie i we Wrocławiu.
- Przejęcie CDN – producenta oprogramowania ERP.

2004

- Otwarcie spółki w Dubai Internet City.
- Otwarcie spółki Comarch Panama Inc. w Panama City.

2005

- Powstanie Comarch Data Center w Krakowie.
- Otwarcie spółki Comarch AG w Brukseli.

2006

- Kontrakty z T-Mobile Niemcy (dziś Telekom Deutschland) i T-Mobile Austria na dostarczenie systemu Network & Service Inventory.
- Kontrakt z Auchan.

2007

- Sprzedaż Interia.pl.

2008

- Przejęcie niemieckiej spółki SoftM Software und Beratung
- Rozpoczęcie działalności iMed24 SA, spółki dedykowanej telemedycynie.
- Wejście systemów lojalnościowych na rynek amerykański.

2009

- Otwarcie Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego oraz części Administracyjnej Comarch w SSE4 w Krakowie.
- Podpisanie umowy ramowej z ING Bank Śląski.
- Nawiązanie współpracy z Alior Bankiem.

2010

- W sezonie 2010/2011 Comarch głównym sponsorem bawarskiej drużyny TSV 1860.
- Kontrakt z Diageo.
- Wybór Comarch przez E-Plus na dostawcę rozwiązań Next Generation Network Planning.
- Uruchomienie wirtualnej galerii handlowej wszystko.pl (pierwszy projekt B2C w Sektorze ERP).

2012

- Otwarcie Centrum Medycznego iMed24.
- Logo Comarch na koszulkach francuskiej drużyny AC Nancy.
- Przejęcie szwajcarskiej spółki A-MEA Informatik AG.
- Otwarcie spółki w Londynie.
- Przejęcie producenta oprogramowania medycznego ESAProjekt
- Kontrakt z włoskim UniCredit.

2013

- 5 tys. urządzeń sieciowych i 2 tys. serwerów działających u 100 klientów z 17 państw pod nadzorem Comarch Network Operations Center.
- Profesor Filipiak gościem GARTNER Mastermind Interview.
- Kontrakt z Siminn, wiodącym islandzkim operatorem.
- Umowa na Podlaski System Informacyjny e-Zdrowie.
- Jubileusz 20-lecia Comarch.
- Otwarcie spółki w Santiago, Chile.
- Kontrakt z Grupą Hortex w Rosji.
- Inwestycja w SSE6 w Krakowie.

2014

- Uruchomienie Społeczności Comarch ERP, pierwszej w Polsce – platformy wymiany wiedzy B2B.
- Kontrakt z Air Austral.
- Comarch z „Czarnymi Koszulami” Polonia Warszawa.
- Dalszy rozwój Comarch na Bliskim Wschodzie.
- Kontrakt z TVCable z Ekwadoru.
- Kontrakt z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.
- Otwarcie spółki w Hiszpanii.
- E&Y: Cracovia wyróżnia się najstabilniejszą kondycją finansową spośród wszystkich klubów sportowych piłki nożnej Ekstraklasy.

2015

- Premiera Comarch Beacon.
- Otwarcie spółek w Argentynie, Brazylii, Kanadzie, Malezji, Szwecji, Turcji, Włoszech.
- Kontrakt z Thomas Cook.
- Przejęcie amerykańskiej spółki Thanks Again LLC.
- Powstanie spółki Comarch Healthcare.
- Comarch głównym sponsorem szwajcarskiego klubu piłkarskiego Zug 94.
- Rozwój działalności biznesowej w Skandynawii: linie lotnicze SAS oraz Norwegian podpisały umowy z Comarch.
- Kontrakt z BP na wdrożenie programu lojalnościowego w Hiszpanii.
- Comarch ERP iFaktury24 na rynku francuskim i niemieckim.
- Oddanie do użytku biurowca SSE6 w Krakowie.
- Hokejowa drużyna Comarch Cracovia zdobywa Puchar Polski.
- Rozpoczęcie budowy budynku biurowego w Łodzi.

2016

- Rozpoczęcie inwestycja w budynek biurowy SSE7 w Krakowie.
- Rugbiści Escuela de Arquitectura w Madrycie zagrają z logo Comarch na koszulkach.
- Comarch Cracovia z tytułem Mistrza Polski 2015/2016 w hokeju na lodzie.
- Comarch uruchomił aplikację „Pielgrzym” dla uczestników Światowych Dni Młodzieży w Krakowie.
- Specjaliści z Comarch zajęli drugie miejsce w konkursie Hackathon NATO.
- Rusza budowa ośrodka Comarch Data Center w Lille.

2017

- Otwarcie hali produkcyjnej i laboratorium badawczo-rozwojowego internetu rzeczy.
- Nowy budynek Comarch w Łodzi.
- Przejęcie polskiej spółki Geopolis.
- Hokeiści Comarch Cracovii zdobywają tytuł Mistrza Polski 2016/2017.
- Otwarcie spółek w Arabii Saudyjskiej oraz Japonii.
- Przejęcie spółki Geopolis.

2018

- Uruchomienie ośrodka data center we Francji.
- Nowy biurowiec Comarch w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej.

2.

**Działalność
Comarch**

COMARCH W LICZBACH

Mapa działalności Comarch na świecie
– spółki, projekty, data center

52
spółki

88
biur

w
61
miastach

w
31
państwach

na
4
kontynentach

- Spółki, Oddziały i Klienci
- Klienci i Projekty

EUROPA

- 1 Polska**
Białystok, Bielsko-Biała, Częstochowa, Gdańsk, Gliwice, Katowice, Kielce, **Kraków – siedziba główna**, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Tarnów, Toruń, **Warszawa**, Wrocław, Wrocław

Albania
2 Tirana

Austria
3 Innsbruck, Wiedeń

Belgia
4 Bruksela
- 5 Finlandia**
Espoo

6 Francja
Montbonnot Saint Martin, **Lille**

7 Hiszpania
Madryt, Malaga

8 Luksemburg
Luksemburg

9 Niemcy
Berlin, Brema, **Drezno**, Düsseldorf, Hamburg, Hannover, Monachium, Münster
- 10 Rosja**
Moskwa

11 Szwajcaria
Arbon, Lucerna

12 Szwecja
Sztokholm

13 Ukraina
Kijów, Lwów

14 Wielka Brytania
Londyn

15 Włochy
Mediolan

AZJA

- 16 Chiny**
Szanghaj

17 Japonia
Tokio

18 Malezja
Kuala Lumpur

19 Singapur
Singapur

20 Tajlandia
Bangkok
- BLISKI WSCHÓD**

21 Arabia Saudyjska
Rijad

22 Zjednoczone Emiraty Arabskie
Dubaj

AMERYKA PÓŁNOCNA

- 23 Meksyk**
Meksyk

24 Kanada
Saint John, **Montreal**, **Toronto**

25 Stany Zjednoczone
Atlanta, Nowy Jork, Rosemont, **Chicago**, Columbus, Tyrone

AMERYKA POŁUDNIOWA

- 26 Argentyna**
Buenos Aires

27 Brazylia
Sao Paulo

28 Chile
Santiago

29 Kolumbia
Bogota

30 Panama
Panamá City

31 Peru
Lima

biura Comarch i ośrodki data center biura Comarch ośrodki data center

Działalności Grupy Kapitałowej Comarch

Grupa Kapitałowa Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki zarówno w Polsce, jak i za granicą. Główną strategią Comarch jest dostarczanie klientom kompletnych rozwiązań informatycznych opartych na produktach własnych, także w modelu usługowym. Dzięki zatrudnianym wysokiej klasy specjalistom oraz dzięki posiadanej profesjonalnej infrastrukturze Comarch jest w stanie dostarczać zarówno produkty informatyczne, jak również usługi, ich wdrożenia, utrzymania i hostowania, a także usługi doradcze i integracyjne dla klientów na całym świecie. To pozwala odbiorcom produktów i usług oferowanych przez Comarch w pełni korzystać z możliwości oraz optymalizować swoje procesy biznesowe.

Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowe, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Comarch jest dostawcą rozwiązań m.in. dla podmiotów z administracji publicznej, bankowości, biur rachunkowych, przedsiębiorstw z branży FMCG, linii lotniczych, motoryzacji, sektora medycznego, firm produkcyjnych, przedsiębiorstw użyteczności publicznej, rynków kapitałowych, firm telekomunikacyjnych i ubezpieczeniowych, wyższych uczelni, firm handlowych i usługowych, transportowych, dla dostawców paliw, a także podmiotów prowadzących działalność maklerską, e-commerce czy faktoringową. Szczegółowy opis dostarczanych produktów i usług został zawarty w punkcie 3 Sprawozdania z Działalności Comarch SA oraz Skonsolidowanego Sprawozdania z Działalności Grupy Comarch.

Comarch przy planowaniu swojej strategii rozwoju uwzględnia aspekty społeczne i środowiskowe, świadomie ograniczając wpływ swojej działalności na środowisko naturalne, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz ogranicza wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności.

Comarch jest członkiem ważnych organizacji w dziedzinie IT, takich jak np. ETIS, PIKOM oraz

TeleManagement Forum, przez co posiada ciągły dostęp do najnowszych standardów pojawiających się w tych dziedzinach (np. standardów na temat TAP/RAP). Comarch należy również do międzynarodowych izb gospodarczych i handlowych m.in.: Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Francusko-Polskiej Izby Gospodarczej. Jest także członkiem Związku Maklerów i Doradców (ZMiD), organizacji zrzeszającej osoby posiadające licencje maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych oraz maklerów giełd towarowych. W Hiszpanii Comarch jest członkiem Confederación de Empresarios de Málaga (CEM), czyli Konfederacji Pracodawców Malagi. CEM jest organizacją zrzeszającą przedsiębiorców o charakterze konfederalnym i międzysektorowym, o zasięgu prowincjonalnym. W Japonii Comarch przynależy do klubu biznesowego 21c Club w ramach EGG JAPAN. 21c Club wspiera przedsiębiorstwa w tworzeniu i rozwijaniu nowych firm typu B2B oraz jest platformą do wymiany wiedzy i doświadczenia. Comarch jest także członkiem LF Networking Fund, nowopowstałej inicjatywy stowarzyszenia The Linux Foundation, która zacieśnia współpracę między partnerami i zwiększa sprawność operacyjną w projektach dotyczących rozwoju sieci.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY COMARCH NA ŚWIECIE

Według stanu na dzień publikacji raportu, Comarch SA posiada 14 oddziałów w Polsce oraz 1 w Albanii, Grupa Comarch składa się z 52 spółek zlokalizowanych na 4 kontynentach, w 31 krajach, w 88 lokalizacjach na całym świecie. W minionym roku Grupa z sukcesem kontynuowała strategię wzrostu opartą na dywersyfikacji swojej działalności pomiędzy różne segmenty branżowe, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. W minionym roku Grupa Comarch założyła nowe spółki zależne – Comarch Japan KK z siedzibą w Tokio i Comarch Saudi Arabia Co. z siedzibą w Rijadzie. Na rok 2018 planowane są dalsze inwestycje kapitałowe zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

ODBIORCY

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane każdej grupie odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana

i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. Podobnie jak w Comarch SA w Grupie Comarch w 2017 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży.

Najważniejszymi zasadami Grupy Kapitałowej Comarch są: odpowiedzialność za sukcesy klientów oraz szacunek i otwartość na ich potrzeby. Comarch dostarcza swoim klientom innowacyjne produkty IT o najwyższej jakości, co uzyskiwane jest jako efekt wysokich umiejętności, doświadczeń i kompetencji pracowników, współpracy z wiodącymi ośrodkami badawczymi i naukowymi zarówno w Polsce, jak i za granicą oraz dokłada wszelkich starań, aby dostarczone rozwiązania IT spełniały najwyższe standardy i oczekiwania klientów.

Budynek Comarch SSE7, Kraków

PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORAZ PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY W 2018 ROKU

W 2017 roku popyt na usługi i produkty informatyczne Spółki utrzymywał się na stabilnym poziomie, przy czym nastąpiły zmiany w jego strukturze. Spółka obserwowała wzrost popytu na rozwiązania dla sektora MSP i finansowo-bankowego oraz spadek popytu na rozwiązania informatyczne dla klientów z sektora publicznego i telekomunikacyjnego. Portfel zamówień Spółki zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie, a także sytuacja na rynku pracy będą miały nadal decydujący wpływ na działalność i wyniki finansowe Comarch w 2018 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Grupy Comarch na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy, w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Grupy jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Grupa Comarch dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Grupy należą:

- ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ

Czynniki wewnętrzne:

- stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- pozycja i renoma Grupy Comarch, mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- działalność Grupy Comarch w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
 - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
 - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
 - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom spółek Grupy;
- zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;

- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

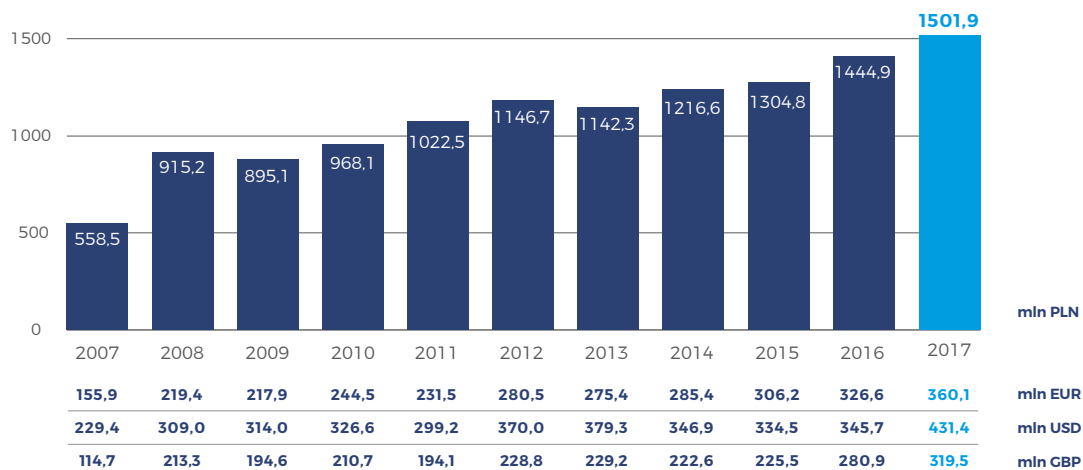
Czynniki zewnętrzne:

- wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Grupa Comarch, które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu cloud computing oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymagania kapitałowe i zasobowe;
- związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczone

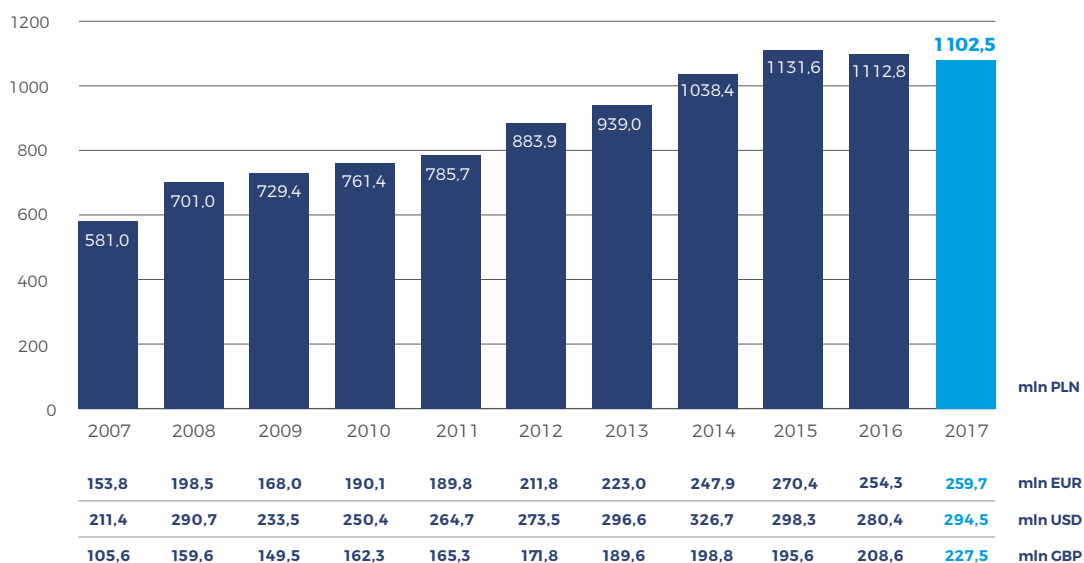
na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;

- rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- wzrastająca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Grupę;
- międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- sytuacja gospodarcza na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Europie, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

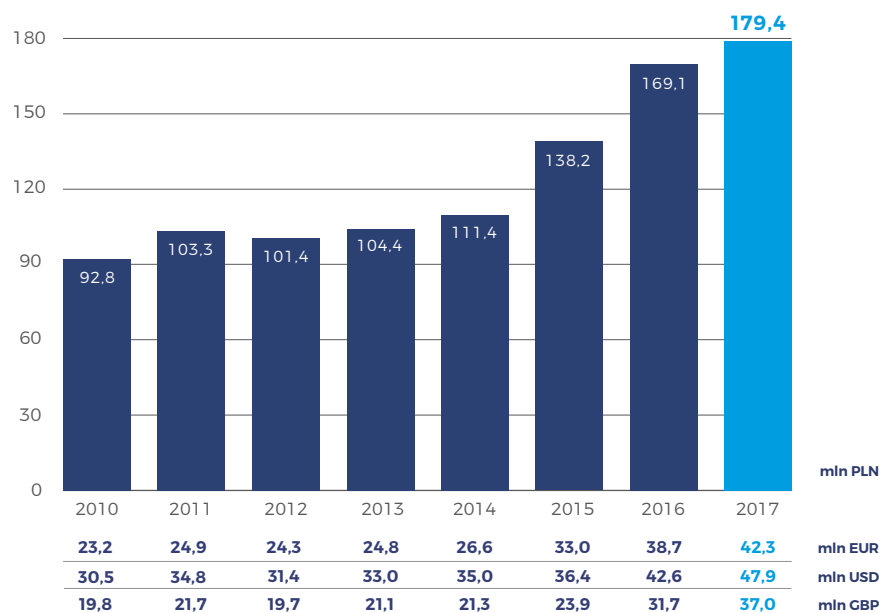
Suma bilansowa

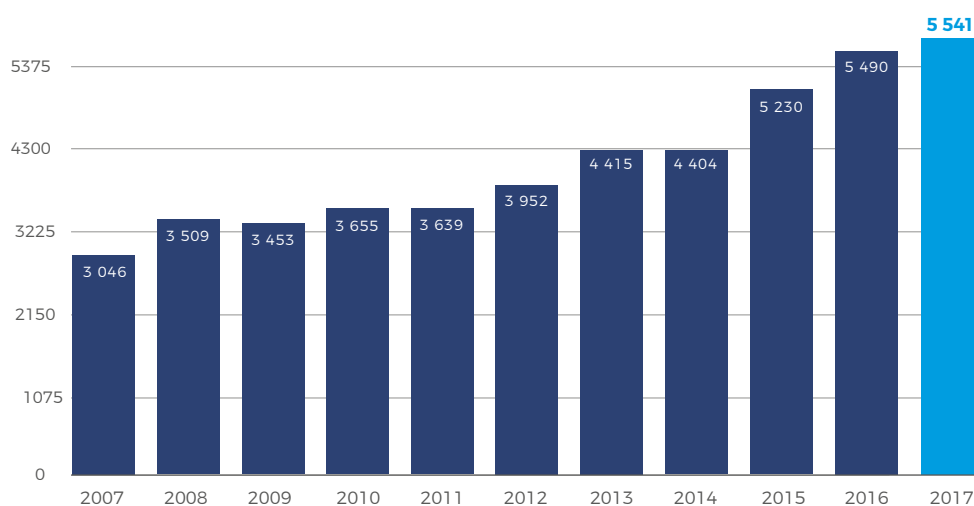
Przychody ze sprzedaży

Nakłady na badania i rozwój

Zatrudnienie

3.

Dane finansowe

Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

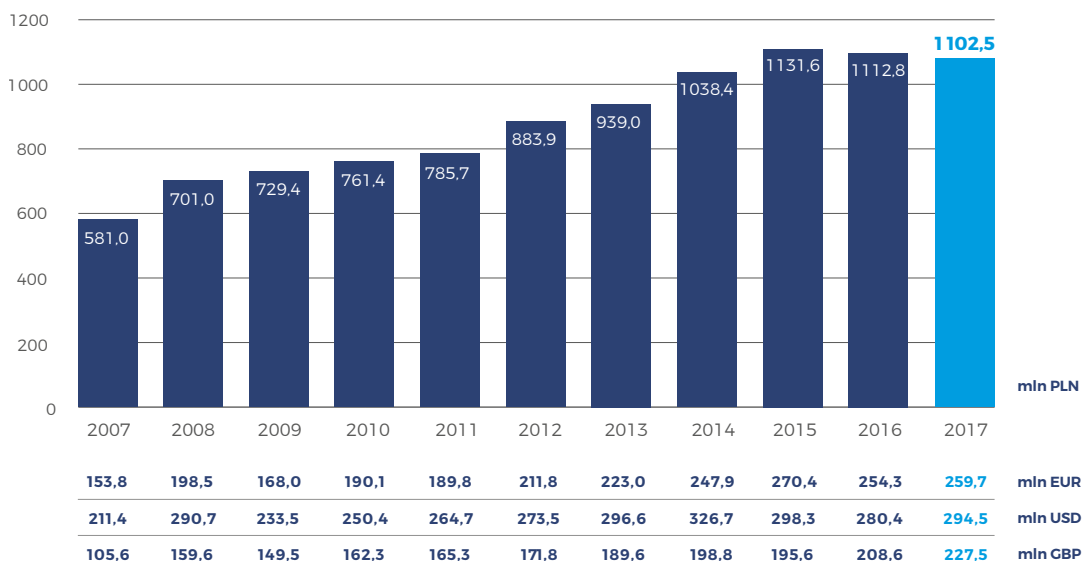
	2017	2016	2015	2014	2013
Przychody ze sprzedaży	1 102 520	1 112 813	1 131 580	1 038 351	938 976
Przychody ze sprzedaży rozwiązań własnych	1 024 804	1 041 133	994 152	910 216	763 928
Zysk operacyjny	35 774	116 893	113 028	98 529	34 446
EBITDA*	100 083	179 901	166 511	152 909	98 941
Zysk przed opodatkowaniem	64 559	104 777	108 129	92 577	36 724
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	42 036	73 034	79 651	67 894	25 077
Zysk na akcję	5,17	8,98	9,80	8,37	3,11
Aktywa	1 501 915	1 444 875	1 304 828	1 216 555	1 142 301
Kapitał własny	879 032	862 064	780 581	700 693	637 711

*Zysk operacyjny + Amortyzacja

W 2017 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były niższe o 10,3 mln PLN, tj. 0,9% w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 35,8 mln PLN i zmniejszył się o 69,4% w porównaniu

do 2016 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2017 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 42,4% i osiągnął wartość 42,0 mln PLN.

Przychody ze sprzedaży

Rentowność operacyjna wyniosła 3,2% (w roku poprzednim 10,5%), rentowność netto 3,8% (6,6% w 2016 roku). Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2017 roku wzrosła w porównaniu do

ubiegłego roku o 57,0 mln PLN, tj. o 3,9%. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2017 roku o 17,0 mln PLN, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2016 roku.

Struktura sprzedaży

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – STRUKTURA GEOGRAFICZNA (W TYS. PLN)

	12 miesięcy 2017	%	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%
Kraj (Polska)	465 076	42,2%	451 680	40,6%	554 058	49,0%
Zagranica	637 444	57,8%	661 133	59,4%	577 522	51,0%
Przychody ze sprzedaży	1 102 520	100,0%	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%

W 2017 roku Grupa odnotowała spadek przychodów ze sprzedaży zagranicznej o 23,7 mln PLN, tj. o 3,6%.

Sprzedaż krajowa zwiększyła się o 13,4 mln PLN, tj. o 3,0%.

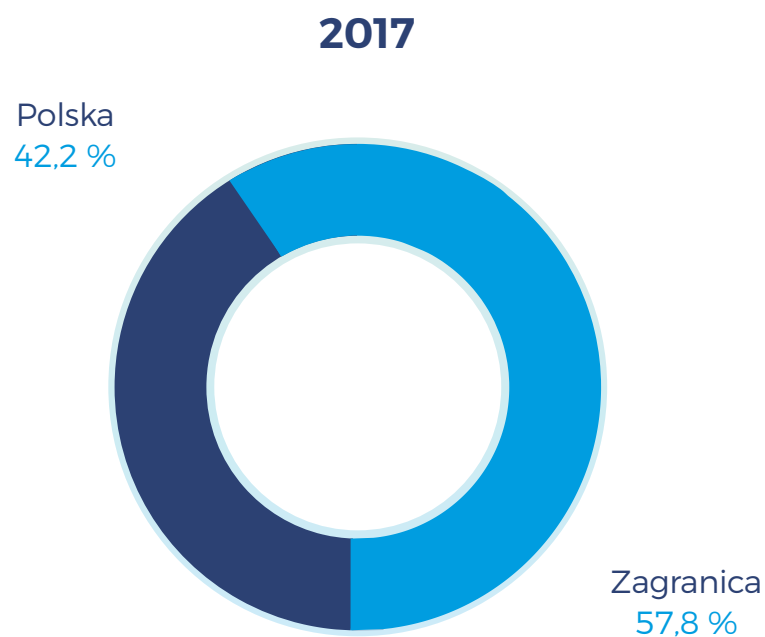
STRUKTURA SPRZEDAŻY WEDŁUG ODBIORCÓW (W TYS. PLN)

	2017	%	2016	%	2015	%
Telekomunikacja, Media, IT	258 201	23,4%	276 620	24,9%	313 284	27,7%
Finanse i Bankowość	186 284	16,9%	163 811	14,7%	151 122	13,4%
Handel i Usługi	174 321	15,8%	183 314	16,5%	159 032	14,0%
Przemysł & Utilities	141 872	12,9%	146 100	13,1%	112 805	10,0%
Sektor Publiczny	63 330	5,7%	72 856	6,5%	114 240	10,1%
MSP – Polska	136 024	12,4%	116 566	10,5%	106 600	9,4%
MSP – DACH	99 771	9,0%	111 223	10,0%	102 547	9,1%
Medycyna	16 018	1,5%	13 184	1,2%	49 940	4,4%
Pozostałe	26 699	2,4%	29 139	2,6%	22 010	1,9%
RAZEM	1 102 520	100,0%	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%

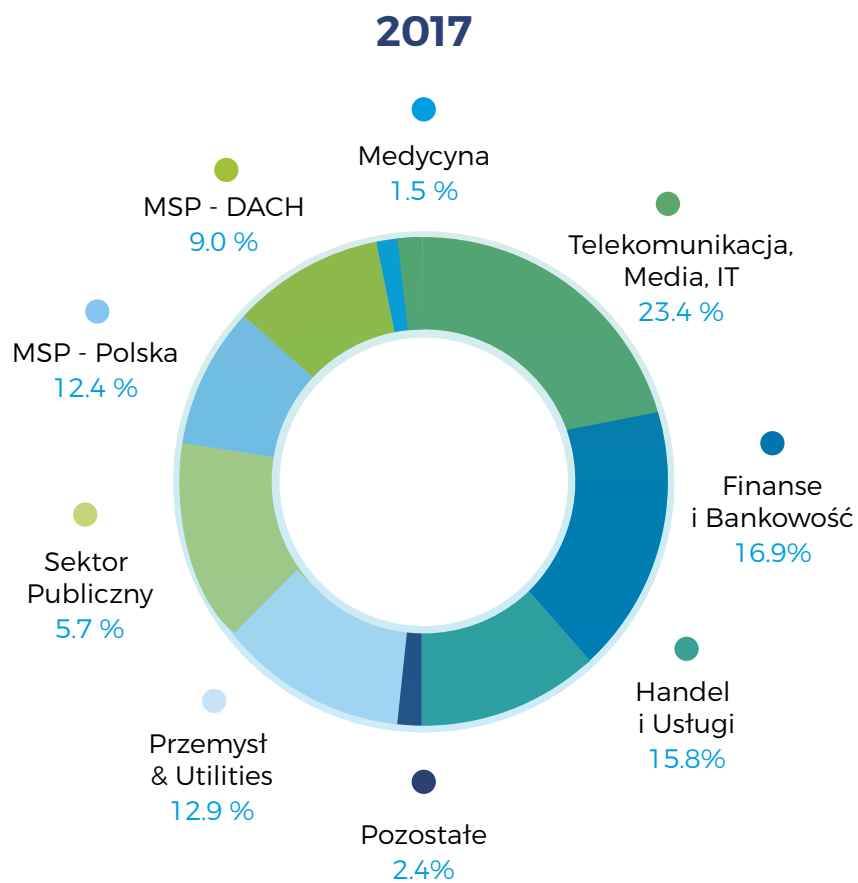
W 2017 roku nastąpił znaczny wzrost sprzedaży w przypadku klientów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce (o 19,5 mln PLN, tj. o 16,7%). W przypadku klientów MSP w rejonie DACH przychody spadły o 11,5 mln PLN, tj. o 10,3% w stosunku do poziomu ubiegłorocznego, głównie w wyniku umocnienia się kursu PLN wobec EUR. Dynamiczny wzrost przychodów nastąpił również w przypadku odbiorców z sektora finanse i bankowość, którzy zakupili produkty i usługi o wartości o 22,5 mln PLN (tj. o 13,7%) wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego, udział klientów z tego sektora w przychodach ogółem wyniósł 16,9%. Spadek przychodów nastąpił w przypadku odbiorców z sektora handel i usługi (o 9,0 mln PLN, tj. o 4,9% – ich udział w sprzedaży ogółem spadł do 15,8%), a także z sektora przemysłowego, którego przychody spadły o 4,2 mln PLN, tj. o 2,9% i stanowiły 12,9% całkowitej sprzedaży. Przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców

z sektora TMT wyniosły 258,2 mln PLN i spadły o 18,4 mln PLN (tj. o 6,7%), głównie w wyniku mniejszej sprzedaży na rynkach zagranicznych. Udział sprzedaży do sektora TMT w sprzedaży ogółem wyniósł 23,4%, sektor ten pozostaje największym sektorem Grupy pod względem wartości przychodów ze sprzedaży. W 2017 roku nastąpił dalszy spadek sprzedaży do klientów z sektora publicznego: o 9,5 mln PLN, tj. o 13,1%, co jest związane z ograniczeniem zakupów przez klientów z tego sektora. Sektor publiczny odpowiadał za 5,7% przychodów Grupy w omawianym okresie. Wartość sprzedaży dla klientów z sektora medycznego wyniosła w 2017 roku 16,0 mln PLN, co oznacza wzrost o 2,8 mln PLN, tj. o 21,5%. Spadek pozostałych przychodów ze sprzedaży (o 2,4 mln PLN, tj. o 8,4%) jest głównie efektem zmniejszenia przychodów z działalności sportowej.

GEOGRAFICZNA STRUKTURA SPRZEDAŻY

STRUKTURA PRZYCHODÓW WEDŁUG ODBIORCÓW

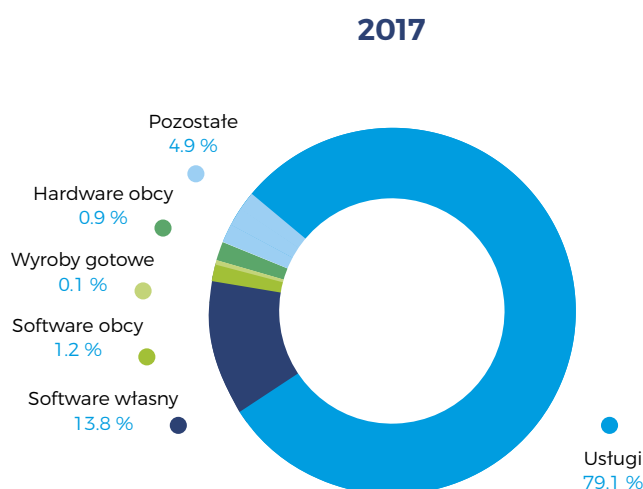

STRUKTURA SPRZEDAŻY WG RODZAJU (TYS. PLN)

	2017	%	2016	%	2015	%
Usługi	871 415	79,1%	859 367	77,2%	800 062	70,7%
Oprogramowanie własne	152 585	13,8%	178 092	16,0%	182 286	16,1%
Oprogramowanie obce	13 475	1,2%	21 086	1,9%	64 989	5,7%
Wyroby gotowe	804	0,1%	3 674	0,4%	11 804	1,1%
Sprzęt komputerowy	10 096	0,9%	9 038	0,8%	39 723	3,5%
Pozostałe	54 145	4,9%	41 556	3,7%	32 716	2,9%
RAZEM	1 102 520	100,0%	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%

W 2017 roku nastąpił spadek łącznej sprzedaży usług i oprogramowania własnego o 13 mln PLN, tj. o 1,3%. Jest to wynik przede wszystkim spadku wartości sprzedaży oprogramowania własnego (spadek o 25,5 mln PLN, czyli o 14,3%), przychody ze sprzedaży usług wzrosły o 12,5 mln PLN, czyli o 1,5%. Łączny udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 92,9%. Łączne przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego i sprzętu komputerowego spadły o 6,6 mln PLN, tj. o 21,8%, a ich wartość wyniosła 23,6 mln PLN, co stanowi 2,1% całkowitej sprzedaży. Jest to wynik zmniejszonych dostaw sprzętu komputerowego i oprogramowania obcego na rynku krajowym. W 2017 roku sprzedaż wyrobów gotowych spadła o 3,1 mln PLN, tj. o 79,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku, na skutek znacznie zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego. Pozostała sprzedaż wzrosła o 12,6 mln PLN, tj. o 30,3%, m.in. dzięki zwiększeniu przychodów z działalności medycznej. W 2017 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował dalszy wzrost

sprzedaży usług; jest to związane m.in. ze stopniowym przechodzeniem na usługowy model biznesowy sprzedaży rozwiązań informatycznych.

Zgodnie z opinią niezależnego, biegłego rewidenta roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) oraz innymi obowiązującymi Spółkę przepisami prawa i postanowieniami statutu spółki.

Wraz z oddaniem na początku 2018 roku do użytkowania budynku biurowego SSE7 w Krakowie (zdjęcie powyżej) oraz Comarch Data Center w Lille (zdjęcie poniżej) Grupa Comarch zakończyła intensywny program inwestycji infrastrukturalnych z lat 2016-2017.

4.

**Organy
spółki**

Zarząd

PROF. ZW. DR HAB. INŻ. JANUSZ FILIPIAK
Założyciel i Prezes Zarządu Comarch SA

MARCIN DĄBROWSKI

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor Sektora Telekomunikacja

PAWEŁ PROKOP

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor Sektora Publicznego

**ANDRZEJ
PRZEWIĘŻLIKOWSKI**

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor Sektora Finanse,
Bankowość i Ubezpieczenia

ZBIGNIEW RYMARCZYK

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor Sektora ERP

KONRAD TARAŃSKI

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor Finansowy

MARCIN WARWAS

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor Sektora Usługi

Rada nadzorcza

ELŻBIETA FILIPIAK

Przewodnicząca Rady Nadzorczej

MACIEJ BRZEZIŃSKI

Wiceprzewodniczący
Rady Nadzorczej

ROBERT BEDNARSKI

Członek Rady Nadzorczej

DANUTA DROBNIAK

Członek Rady Nadzorczej

WOJCIECH KUCHARZYK

Członek Rady Nadzorczej

ANNA ŁAWRYNOWICZ

Członek Rady Nadzorczej

ANNA PRUSKA

Członek Rady Nadzorczej

Komitety Audytu

DANUTA DROBNIAK

Przewodnicząca Komitetu Audytu

ELŻBIETA FILIPIAK

Członek Komitetu Audytu

ROBERT BEDNARSKI

Członek Komitetu Audytu

Struktura organizacyjna i kompetencyjna GK Comarch

Comarch SA (Kraków, Polska)

prof. Janusz Filipiak

Założyciel i Prezes Zarządu Comarch SA
Strategie, HR, Marketing

Konrad Tarański

Członek Zarządu, Dyrektor Finansowy
Finanse, Administracja,
Wewnętrzne systemy IT

Marcin Dąbrowski

Członek Zarządu,
Dyrektor Sektora
TELEKOMUNIKACJA

Paweł Prokop

Członek Zarządu,
Dyrektor Sektora
PUBLICZNEGO

SEKTORY

Andrzej Przewięźlikowski

Członek Zarządu,
Dyrektor Sektora
**FINANSE, BANKOWOŚĆ
I UBEZPIECZENIA**

Zbigniew Rymarczyk

Członek Zarządu,
Dyrektor Sektora
ERP

Marcin Warwas

Członek Zarządu,
Dyrektor Sektora
USŁUGI

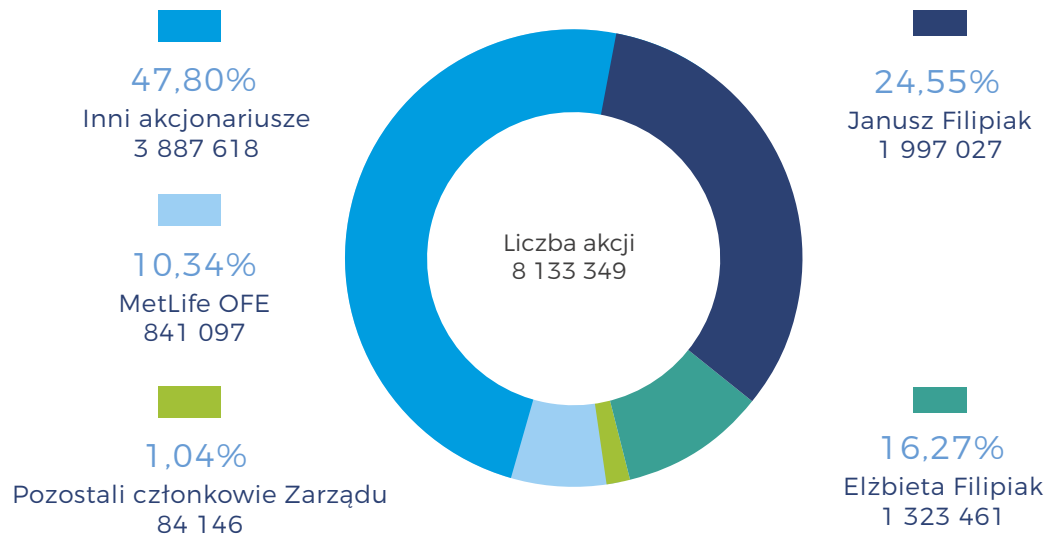
Piotr Piątosa

Dyrektor Sektora
**COMARCH HEALTHCARE
& TECHNOLOGIES**

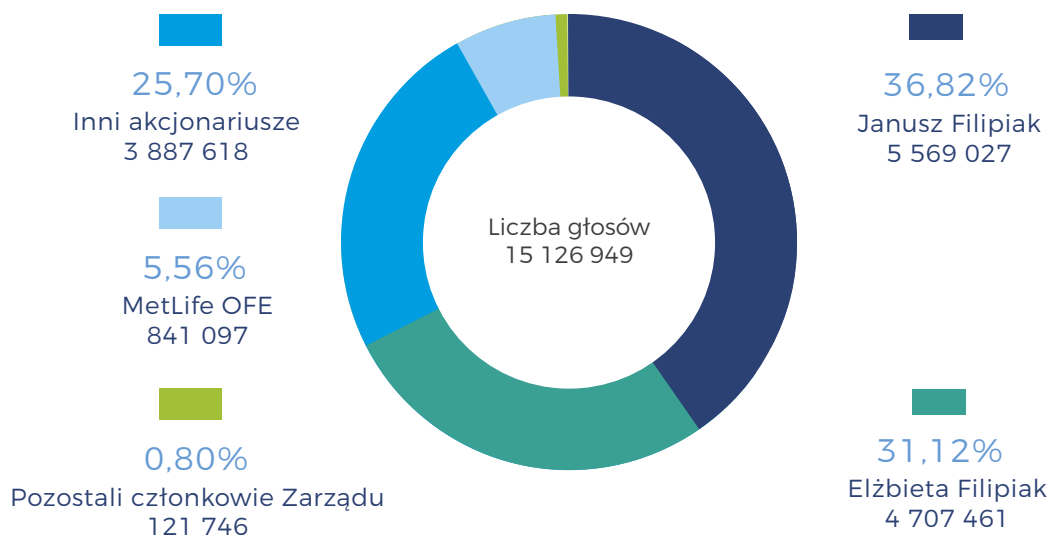
Akcjonariat

na kapitał zakładowy Comarch SA składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 PLN. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch

SA, na dzień 27 kwietnia 2018 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów są:

Akcjonariat wg liczby akcji. Stan na dzień 27 kwietnia 2018 r.

Akcjonariat wg liczby głosów. Stan na dzień 27 kwietnia 2018 r.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA GK COMARCH COMARCH SA (KRAKÓW, POLSKA)

POLSKA

- Comarch SA
- Comarch Technologies sp. z o.o.
- CA Consulting SA
- Comarch Management sp. z o.o.
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty
- Comarch Management sp. z o.o. SK-A
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A
- Bonus Management sp. z o.o. SK-A
- Bonus Development sp. z o.o. SK-A
- Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A
- Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A
- Comarch Healthcare SA
- Comarch Polska SA
- Comarch Pointshub SA
- Comarch Infrastruktura SA
- iComarch24 SA
- CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
- Geopolis Sp. z o.o.
- Opso sp. z o.o.
- MKS Cracovia SSA

EUROPA

- Comarch SAS. – Francja
- Comarch R&D S.à r.l. – Francja
- Comarch Luxembourg S.à r.l. – Luksemburg
- Comarch LLC – Ukraina
- OOO Comarch – Rosja
- Comarch Technologies Oy – Finlandia
- Comarch UK Ltd. – Wielka Brytania
- Comarch Software Spain S.L.U. – Hiszpania

- Comarch Yazilim A.S. – Turcja
- Comarch SRL – Włochy
- Comarch s.r.o. – Słowacja
- Comarch AB – Szwecja
- Comarch AG – Niemcy
- Comarch Software und Beratung AG – Niemcy
- Comarch Solutions GmbH – Austria
- Comarch Swiss AG – Szwajcaria
- CAMS AG – Szwajcaria

AMERYKA PÓŁNOCNA

- Comarch, Inc. – USA
- Comarch Canada, Corp. – Kanada
- Comarch Espace Connecté Inc. – Kanada
- Comarch Pointshub, Inc. – USA

AMERYKA ŚRODKOWA I POŁUDNIOWA

- Comarch Panama, Inc. – Panama
- Comarch Sistemas LTDA – Brazylia
- Comarch Chile SpA – Chile
- Comarch Colombia SAS. – Kolumbia
- Comarch Argentina SA – Argentyna
- Comarch Perú SAC. – Peru

AZJA

- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. – Chiny
- Comarch Malaysia SDN. BHD. – Malezja
- Comarch Japan KK – Japonia

BLISKI WSCHÓD

- Comarch Middle East FZ-LLC – Zjednoczone Emiraty Arabskie
- Comarch Saudi Arabia Co. – Arabia Saudyjska

ZMIANY WŁAŚCICIELSKIE, ZMIANY KAPITAŁOWE ORAZ ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ GRUPY COMARCH W 2017 ROKU

- W dniu 19 marca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Saudi Arabia Co. z siedzibą w Rijadzie, o kapitale zakładowym 1 mln SAR składającym się z 1 000 udziałów o wartości 1 000 SAR każdy. Comarch SA posiada 95% udziałów w spółce, podczas gdy Comarch Infrastruktura SA posiada pozostałe 5% udziałów.
- W dniu 27 marca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Healthcare SA podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o 2 mln PLN, tj. z 8 114 806,00 PLN do 10 114 806,00 PLN. Comarch Software und Beratung AG objęła w całości i opłaciła nową emisję akcji, tj. 2 mln akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN i cenie emisyjnej 10,00 PLN za jedną akcję. Dnia 24 lipca 2017 r. powyższe podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 3 kwietnia 2017 roku nastąpiło objęcie przez Comarch SA 100% udziałów spółki Geopolis sp. z o.o. Comarch SA nabyła całość autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o. a także zobowiązała się do dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. kwotą 4 mln PLN, co nastąpiło w kwietniu 2017 roku. Łączna wartość transakcji wyniosła 8,05 mln PLN. Aktualnie kapitał zakładowy spółki wynosi 450 000 PLN i dzieli się na 900 udziałów.
- W dniu 5 lipca 2017 r. Comarch SA wpłaciła 600 000 EUR tytułem podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U.
- W dniu 7 lipca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Japan KK z siedzibą w Tokio o kapitale zakładowym 5 mln JPY składającym się z 100 udziałów o wartości 50 000 JPY każdy. Spółka Comarch UK posiada 100% udziałów i głosów w spółce Comarch Japan KK.
- W dniu 10 października 2017 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina SA z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS.
- W dniu 18 października 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 100 000 PLN, tj. z kwoty 300 000 PLN do kwoty 400 000 PLN poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy. Comarch SA objęła w całości nowo utworzone udziały i dokonała wpłaty na te udziały w wysokości 100 000 PLN. Do dnia publikacji niniejszego raportu powyższe podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 27 października 2017 r. Comarch SRL podjęła uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do 900 000 EUR. Kwota podwyższenia w kwocie 200 000 EUR została opłacona przez Comarch SA, jedynego udziałowca spółki. Nadwyżka wartości emisyjnej ponad wartość nominalną w kwocie 853 386,50 EUR została przeznaczona na pokrycie strat spółki Comarch SRL z lat ubiegłych.

5.

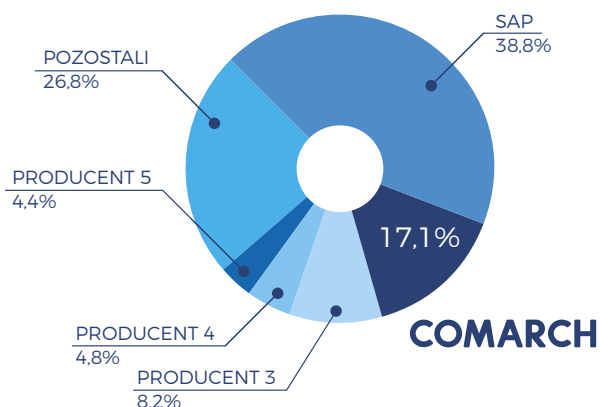

**Nagrody
i rankingi**

NAGRODY DLA COMARCH

Comarch został zwycięzcą rankingu **Indeks Patriotyzmu Polskiego Biznesu** w kategorii Lider polskiej innowacyjności. Redakcja dziennika Rzeczpospolita oraz Fundacja Patriotyzmu Gospodarczego uhonorowała krakowskiego producenta rozwiązań teleinformatycznych za konsekwentnie realizowaną od lat strategię patriotyzmu.

Comarch został wyróżniony przez **ING Bank Śląski i uznany za Dostawcę Godnego Polecenia**. To tytuł przyznawany tym przedsiębiorstwom, które świadczą usługi na najwyższym poziomie oraz które cechuje elastyczność działania. Nagrodzona została platforma Comarch Corporate Banking, czyli system IT dla banków świadczących usługi dla dużych i średnich firm.

Pozycja Comarch ERP na rynku polskim wg raportu „The Enterprise Application Software Market in Poland: 2017-2021 Forecasts and 2016 Vendor Shares”

Według raportu „The Enterprise Application Software Market in Poland: 2017-2021 Forecasts and 2016 Vendor Shares” przygotowanego przez firmę badawczą IDC, **Comarch, jako jedyna firma z czołowej trójki producentów systemów ERP, zwiększyła w 2017 roku swoje udziały w rynku ERP w Polsce**. Kolejny rok z rzędu Comarch został także liderem sprzedaży rozwiązań ERP do segmentu małych i średnich przedsiębiorstw oraz utrzymał wiodącą pozycję, jeżeli chodzi o liczbę pozyskanych nowych klientów w ciągu roku.

Comarch został wyróżniony **w rankingu IT@BANK 2017**, otrzymując nagrodę za II. miejsce w kategorii głównej oraz nagrodę specjalną za potencjał rozwojowy. Comarch został też liderem w kategorii firm w sektorze finansowym – integratorzy i dostawcy oprogramowania.

W rankingu „ITwiz Best 100 2016” Comarch został zwycięzcą w kategorii „Firm o największych przychodach ze sprzedaży usług cloud computing w Polsce”. Dodatkowo w zestawieniu „Firmy o największej sprzedaży systemów ERP w Polsce” zajął trzecią lokatę.

Rozdanie nagród rankingu IT@BANK 2017

W 2017 roku po raz kolejny firma stanęła **na podium rankingu TOP 200 Computerworld**. Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej okazały się bezkonkurencyjne w kategoriach nagradzających działalność badawczo-rozwojową. Comarch SA zajął pierwsze miejsce w zestawieniu „Firmy informatyczne o największych nakładach na R&D w 2016 roku” a Comarch Healthcare w rankingu „Firmy informatyczne o największym udziale R&D w stosunku do przychodów z IT”. Dodatkowo Comarch SA został zwycięzcą wśród „Największych dostawców usług w modelu cloud” oraz liderem „Indeksu dostawców IT na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”, otwierając listę 50 największych firm informatycznych uszeregowanych według wartości wnoszonej do krajowej gospodarki.

System Comarch ERP XT zajął pierwsze miejsce w rankingu **„Best in Cloud 2017” w kategorii „Najlepszy produkt ERP”**. Organizatorem konkursu jest redakcja magazynu Computerworld, a zwycięzców typowali menedżerowie IT z listy CIO 100.

Comarch otrzymał **nagrodę Krakowskiego Parku Technologicznego** z okazji odbywającego się pod hasłem NonStop Future, 20-lecia działalności spółki. W uzasadnieniu zostało napisane:

To m.in. dzięki tej firmie, Kraków dzisiaj jest postrzegany na świecie jako jedno z najlepszych miejsc do lokowania nowoczesnych inwestycji opartych na wiedzy. Ta działająca na całym świecie – w szeroko rozumianym sektorze IT – spółka, jest najlepszą biznesową wizytówką Krakowa. Jednocześnie może być przykładem dla wszystkich startup-ów. Bowiem spółka ma swoje korzenie w środowisku akademickim, czyli wyrosła z uczelni, niemal w przystawowym garażu, by po 24 latach działalności, stać się globalną marką. Pierwsze zezwolenie w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej Comarch otrzymał w 1998 r. Było to drugie zezwolenie wydane przez KPT. Od tamtej pory działalność spółki jest ściśle związana z funkcjonowaniem w strefie.

COMARCH W RAPORTACH FIRM ANALITYCZNYCH

Analitycy z firmy badawczej **Forrester docenili rozwiązanie Comarch B2B Business Network w raporcie Vendor Landscape: B2B Business Networks, 2017 To 2018**, który przedstawia rozwiązania zapewniające efektywną i bezpieczną wymianę danych w całym łańcuchu dostaw. To kolejne wyróżnienie dla systemu Comarch. Wcześniej firma analityczna Gartner uwzględniła oprogramowanie w raporcie „Magic Quadrant for Integration Brokerage”.

System Comarch SFA Trade Promotion Management, służący do kompleksowego zarządzania i rozliczania akcji promocyjnych, już po raz trzeci pojawił się **w raporcie Promotion Optimization Institute (POI) TPx Vendor Panorama i po raz kolejny został wyróżniony tytułem Best in Class**. Raport POI podkreśla, że Comarch jako jedyny dostawca w Europie Środkowo-Wschodniej oferuje jednocześnie rozwiązanie TPM oraz retail execution, co przekłada się na wartość dodaną dla jej użytkowników, którzy mogą w pełni wykorzystać możliwości, jakie daje integracja poszczególnych rozwiązań wsparcia sprzedaży.

Comarch został wyróżniony **w raporcie Gartnera Magic Quadrant for Content Services Platforms 2017** dzięki kompleksowej wizji rozwiązania i możliwościom wdrożeniowym. W raporcie Comarch został nazwany jako dostawca usług do zarządzania danymi i dokumentami, który spełnia wszystkie wymagania związane z obsługą dokumentów, w tym przechwytywanie dokumentów, rozpoznawanie treści (OCR), procesów workflow, śledzenia oraz wsparcia całego cyklu życia dokumentu i jego archiwizacji.

W najnowszym raporcie **The Forrester Wave™: Customer Loyalty Solutions, Q3 2017** Comarch umocnił swoją pozycję jako Strong Performer wśród dostawców wspierających globalny rynek lojalności. Platforma technologiczna oraz usługi Comarch zostały najlepiej ocenione w kategoriach: utrzymania klienta, globalnej realizacji oraz struktury wyceny.

W raporcie firmy analitycznej Gartner na temat platform IoT w sektorze telekomunikacji **Market Trends: A Comprehensive Approach to CSP IoT Platform Selection Will Enhance Market Positioning** Comarch został uznany za Vendor to Watch czyli firmę, której działalność warto obserwować.

Platforma Comarch EDI po raz trzeci znalazła się **w raporcie The Paypers B2B payments, Supply Chain Finance & E-Invoicing Market Guide oraz w raporcie Gartnera Market Guide for Integration Brokerage** – w tym zestawieniu Comarch był jedyną polską firmą.

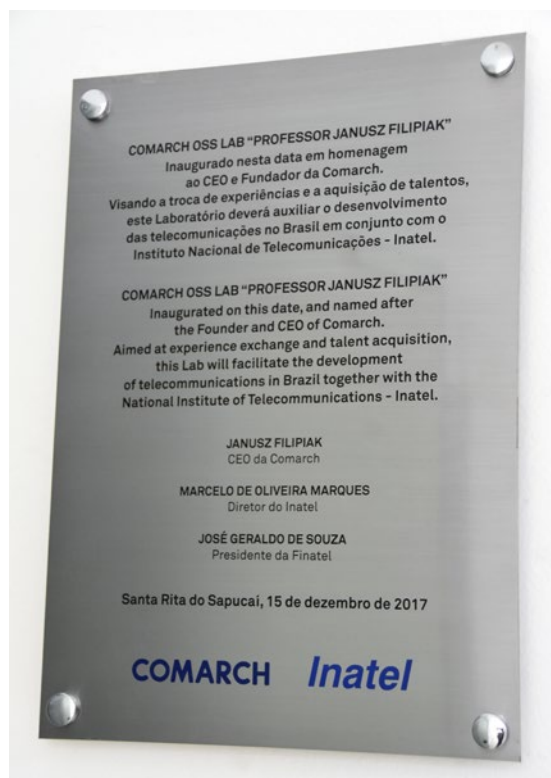
System bankowości transakcyjnej Comarch Corporate Banking został wyróżniony za możliwości funkcjonalne i technologiczne w najnowszym raporcie branżowym firmy **Gartner A Banker's Guide to Transaction Banking Service Providers**. Mocne strony systemu Comarch, na które zwrócono uwagę w raporcie, to funkcjonalność kanałów internetowych i mobilnych, zarządzanie szeroką gamą produktów i usług bankowych czy elastyczność konfiguracji dzięki modułowej budowie.

W 2017 r. Comarch pojawił się w raportach **Forrester Wave: Enterprise Content Management – Business Content Services i Enterprise Content Management – Transactional Content Services**.

System Comarch Enterprise Marketing znalazł się w najnowszym badaniu **Forrester Vendor Landscape: Real-Time Interaction Management. Contextual Marketing Demands Real-Time Unification** jako wiodący dostawca rozwiązań lojalnościowych, które monitorują interakcje w ramach cykli zakupowych klienta w celu zwiększenia zaangażowania i utrzymania go na dłużej.

Uczelnia Inatel – **Narodowy Instytut Telekomunikacji w Brazylii** nadał laboratorium dydaktycznemu imię **Profesora Janusza Filipiaka**, założyciela i prezesa Zarządu Comarch SA. Patronat jest zwieńczeniem wieloletniej współpracy firmy Comarch i Inatel nad rozwojem systemów informatycznych oraz zaangażowania polskiej spółki w działalność dydaktyczną. Pełna nazwa pracowni brzmi COMARCH OSS LAB “PROFESSOR JANUSZ FILIPIAK” i jest miejscem, gdzie informatycy na co dzień pracują nad innowacyjnymi rozwiązaniami IT dla dostawców usług telekomunikacyjnych.

– *To dla mnie ogromny zaszczyt, że władze Inatel zdecydowały, abym objął patronatem placówkę dydaktyczną, w której kształcą się przyszli programiści i eksperci telco. Narodowy Instytut Telekomunikacji zapewnia wielu młodym ludziom dostęp do wiedzy na najwyższym światowym poziomie. Kształtując się pod okiem znakomitych mentorów, mogą zdobyć doświadczenie, które zaowocuje w ich przyszłej karierze zawodowej. Jestem dumny, że Comarch może współpracować przy projektach dydaktycznych oraz czuję się wyróżniony, że nasze zaangażowanie zostało docenione* – **mówi Janusz Filipiak**.

Tablica upamiętniająca nadanie laboratorium Inatel imienia profesora Janusza Filipiaka, która znajduje się w Narodowym Instytucie Telekomunikacji w Brazylii.

24 studentów uczelni Inatel ukończyło staż w ramach współpracy z Comarch.

6.

Dostawcy
i klienci Comarch

Dostawcy

Głównymi źródłami zaopatrzenia Grupy Comarch są międzynarodowe koncerny tj. producenci sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz elektroniki związanej z rozwijaną produkcją urządzeń. Większość zamówień realizowana jest poprzez zakupy w lokalnych oddziałach oraz lokalnej dystrybucji. Działalność Grupy Comarch nie jest uzależniona od żadnego z dostawców. W 2017 roku, podobnie jak w roku poprzednim żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów czy usług o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Grupa Kapitałowa Comarch posiada olbrzymią paletę produktów i usług dla realizacji, których niezbędna jest współpraca z dostawcami uzupełniającymi portfolio usług i licencji własnych oraz pozwalających na rozszerzenie oferty o produkty firm trzecich.

Portfolio produktów firm trzecich to przede wszystkim znane i uznane na rynkach międzynarodowych marki i producenci. Współpraca przebiega głównie za pośrednictwem lokalnej autoryzowanej dystrybucji pomagającej w sprawnym rozwiązaniu problemów logistycznych jak i zorganizowaniu szybkiej dostawy dla klienta. Dostawcy Comarch to producenci sprzętu komputerowego, licencjodawcy, usługodawcy, wykonawcy oraz producenci elektroniki. Ostatnia pozycja dotyczy rozwijanej w Grupie Comarch oferty produkcyjnej urządzeń własnych.

Okres płatności zobowiązań standardowo stosowany w umowach z dostawcami wynosi 30-60 dni. Grupa Comarch dokłada starań, aby zobowiązania wobec dostawców były regulowane terminowo. Podobnie jak w roku ubiegłym, wskaźnik terminowości zapłat w Comarch SA wyniósł 95% wartości zobowiązań a w Grupie Comarch 94%.

Zgodnie z założeniami procedury analizy dostawców obowiązującej w Comarch głównymi kryteriami ich wyboru są: cena, czas realizacji zleceń oraz opinia na rynku. Dodatkowo zgodnie z założeniami Polityki Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców (<https://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/polityka-jakosci/>) Comarch od swoich kluczowych dostawców wymaga przestrzegania następujących zasad:

- zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w sposób odpowiedzialny zgodnie z normą ISO 14001 lub podobnym standardem w celu zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko,

- stosowanie norm bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z OHSAS 18001 lub podobnym standardem, aby zminimalizować zagrożenia związane z ryzykami zawodowymi oraz zapobiec urazom,
- stosowanie ze zrozumieniem dobrych praktyk biznesowych, kwestii społecznych oraz związanych z ochroną środowiska, które powiązane są z działalnością dostawcy,
- działanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa,
- uznanie prawa pracowników do zrzeszania się oraz negocjacji zbiorowych,
- zakaz dyskryminacji we wszelkich jej przejawach, ze względu na: rasę, status społeczny, pochodzenie etniczne, religię upośledzenie, inwalidztwo, płeć, orientację seksualną, związek lub przynależność polityczną, wiek czy stan cywilny,
- zakaz zatrudniania dzieci poniżej 16 roku życia oraz stosowania kar cielesnych, przymusu psychicznego i fizycznego, znieważania i molestowania seksualnego,
- wyeliminowanie pracy przymusowej,
- stosowanie się do zasad Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ.

Spełnianie wymagań Polityki Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców nie było dotychczas w szczególności premiiowane. Działając aktywnie na rzecz zrównoważonego rozwoju Grupa Comarch uznała jednak, że należy przemodelować procedurę analizy i wyboru dostawców tak by promować te firmy, które w swoim działaniu kierują się zasadami etyki, odpowiedzialności społecznej i ochrony środowiska stąd w 2017 r. został przeprowadzony pilotażowy program kompleksowej oceny dostawców. Do wybranych firm został wysłany szczegółowy kwestionariusz dotyczący przede wszystkim przestrzegania norm ISO, specjalnego monitoringu i nadzoru produkcji oraz spełniania wymogów jakościowych towarów.

Po zakończeniu pilotażu została opracowana nowa procedura kwalifikacji firm do grona dostawców Comarch. Polega ona na przydzieleniu dostawcom stosownej kategorii w oparciu o odpowiedzi udzielone przez firmy na pytania kwestionariusza o przestrzeganie podstawowych praw człowieka i praw pracowniczych, aspekty społeczne i środowiskowe, wdrożone systemy jakości ISO. Przewidziano czterostopniową skalę kategorii: I – wybierany do współpracy w pierwszej kolejności, II – drugiej kolejności, III – rezerwowo, IV – ryzykowny. Następnie oceniana jest współpraca z danym dostawcą: cena, czas realizacji, dotrzymanie

ustalonych terminów, stopień spełnienia wyspecyfikowanych wymagań, jakość, ogólne warunki współpracy, w tym realizacja reklamacji. Ocena współpracy jest obowiązkowa dla dostawców dużych (wysoki wolumen obrotów), tych którzy dostarczają elementy istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa medycznego, do projektów podlegających pod wymagania AQAP, innych projektów uznanych za strategiczne.

Docelowo wyniki ankiet oraz ocena dostawcy będą gromadzone w systemie informatycznym, co umożliwi zautomatyzowanie procesu okresowego monitoringu oraz generowanie raportów.

Przyznanie kategorii pozwoli na rozbudowanie kryteriów wyboru dostawców do realizacji zleceń Comarch o dodatkowe aspekty związane z poszanowaniem przez nich praw człowieka, praktykami zatrudniania, wpływem ich działalności na społeczeństwo oraz na środowisko.

Zarówno Comarch jak i pozostałe spółki Grupy Comarch nie przeprowadzają stacjonarnych audytów u dostawców pod kątem przestrzegania zasad BHP, przestrzegania przepisów ochrony środowiska, przeciwdziałania dyskryminacji, poszanowania praw człowieka, w tym zakresie przeciwdziałania pracy dzieci oraz pracy przymusowej.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA DOSTAWCÓW

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Europa-DACH, Europa-pozostałe, Ameryki i Pozostałe kraje. Dostawcy lokalni definiowani są jako

mający siedzibę w kraju zgodnym z regionem działalności Comarch.

Poniższe zestawienia prezentują udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji.

Dostawcy Comarch SA – udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji	2017	2018
Polska	89%	86%
DACH	3%	3%
Europa – pozostałe	8%	9%
Ameryki	0%	1%
Pozostałe	0%	1%

Region działalności Comarch – udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji	Dostawcy lokalni %		Dostawcy zagraniczni %	
	2017	2016	2017	2016
Polska	97%	98%	2%	3%
DACH	50%	50%	50%	50%
Europa – pozostałe	33%	46%	67%	54%
Ameryki	35%	42%	65%	58%
Pozostałe	58%	51%	42%	49%

Poniższe zestawienie przedstawia, jaki udział procentowy umów podpisanych przez spółki Grupy Comarch z producentami oprogramowania i sprzętu komputerowego oraz kluczowymi podwykonawcami, które w latach 2016 i 2017 przekroczyły obrót 100 tys. PLN zawiera zapisy typowe dla standardów etycznych, antykorupcyjnych, BHP czy poszanowania praw człowieka. Firmy, z którymi Comarch współpracuje są dużymi korporacjami międzynarodowymi, gdzie dużą wagę przykładają się do przestrzegania wymagań związanych z etyką, przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa pracy BHP, prawami człowieka, w tym

z uwzględnieniem zakazu pracy dzieci lub pracy przymusowej.

Poniższe zestawienie potwierdza, że Comarch dokonuje analizy i wyboru dostawców tak by promować te firmy, które w swoim działaniu kierują się zasadami etyki, odpowiedzialności społecznej, praw człowieka i ochrony środowiska, stąd w 2017 roku udział procentowy umów podpisanych przez spółki Grupy Comarch, które zawierały zapisy typowe dla standardów etycznych, BHP czy poszanowania praw człowieka znacznie się poprawił.

Dostawcy Comarch SA – udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji	2017	2018
Polska	89%	86%
DACH	3%	3%
Europa – pozostałe	8%	9%
Ameryki	0%	1%
Pozostałe	0%	1%

Region działalności Comarch – udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji	Dostawcy lokalni %		Dostawcy zagraniczni %	
	2017	2016	2017	2016
Polska	97%	98%	2%	3%
DACH	50%	50%	50%	50%
Europa – pozostałe	33%	46%	67%	54%
Ameryki	35%	42%	65%	58%
Pozostałe	58%	51%	42%	49%

Odbiorcy

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. Podobnie jak w Comarch w Grupie Comarch w 2017 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży.

Najważniejszymi zasadami Grupy Kapitałowej Comarch są: odpowiedzialność za sukcesy klientów oraz szacunek i otwartość na ich potrzeby. Comarch dostarcza swoim klientom innowacyjne produkty IT o najwyższej jakości, co uzyskiwane jest jako efekt wysokich umiejętności, doświadczeń i kompetencji pracowników, współpracy z wiodącymi ośrodkami badawczymi i naukowymi zarówno w Polsce, jak i za granicą oraz dokładna wszelkich starań, aby dostarczone rozwiązania IT spełniały najwyższe standardy i oczekiwania klientów.

KONTAKTY Z KLIENTEM RZĄDOWYM

W zakresie kontaktów z klientami sektora publicznego (administracja centralna i samorządowa, spółki komunalne, spółki Skarbu Państwa, publiczne zakłady opieki zdrowotnej) stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zmianami). Przepisy te regulują sposób porozumiewania się z zamawiającym w trakcie trwania postępowania przetargowego, zakres czynności, jakie mogą być podejmowane przez strony postępowania oraz środki ochrony prawnej.

BEZPIECZEŃSTWO W BIZNESIE MIĘDZYNARODOWYM

Grupa Kapitałowa Comarch, by zapewnić kontrolę i bezpieczeństwo obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa Państwa, wdrożyła Wewnętrzny System Kontroli zapewniający stosowanie norm oraz wymagań prawnych międzynarodowych i krajowych. Comarch nie sprzedaje produktów zakazanych lub wywołujących kontrowersje wśród interesariuszy.

BADANIE SATYSFAKCJI KLIENTA

Program Badania Satysfakcji Klientów to dla Comarch szansa na uzyskanie informacji, a następnie wprowadzenie usprawnień, aby zapewnić wysoki poziom satysfakcji ze współpracy z Comarch. W ramach programu badamy opinię naszych Klientów na temat świadczonych przez Comarch usług i wytwarzanych przez Comarch produktów.

Zasadniczym elementem badania jest krótka ankieta on-line wysyłana do naszych klientów. Ankieta zawiera pytania zamknięte ze skalą ocen 1-10 oraz pytania otwarte. Respondenci dzieleni są na 3 grupy klientów: management, kierowników projektów oraz użytkowników.

Dzięki informacjom uzyskanym z ankiet, możemy prawidłowo zidentyfikować i ustalić priorytety działań zmierzających do zapewnienia naszym klientom maksimum satysfakcji ze współpracy z Comarch.

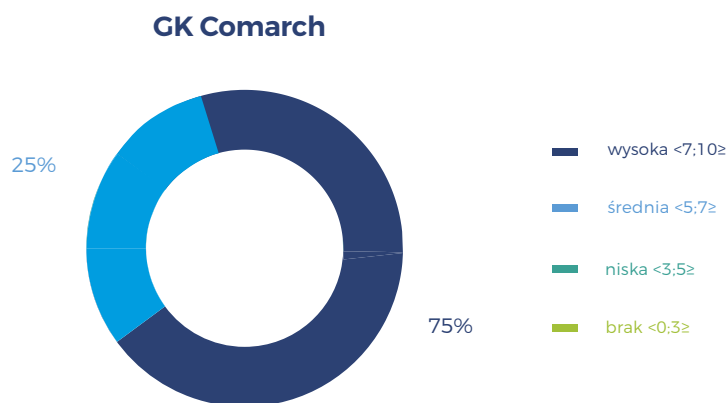
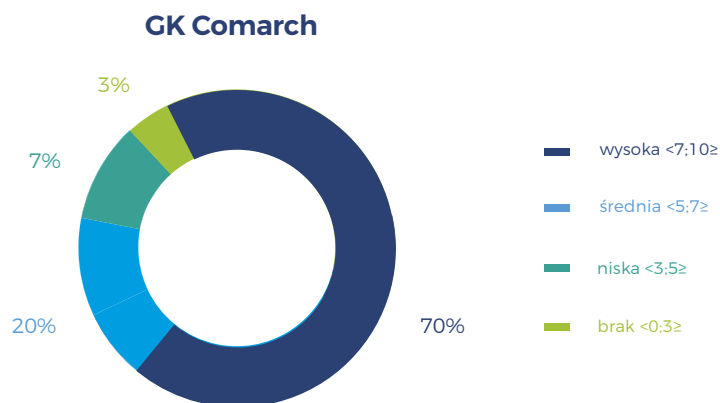
ETAPY BADANIA SATYSFAKCJI KLIENTÓW:

- zbieranie opinii klientów,
- analiza raportów,
- określenie działań korygujących,
- wdrożenie działań korygujących i zapobiegawczych,
- weryfikacja wykonania działań korygujących i zapobiegawczych.

Poniższe wykresy przedstawiają, jak kształtowała się ogólna satysfakcja klientów ze współpracy z Comarch w 2017 roku. Na wskaźnik przeciętnego zadowolenia klienta składało się m.in. ogólne zadowolenie ze współpracy z Comarch, chęć polecenia produktów/

usług Comarch innej firmie, chęć zakupu produktów/ usług Comarch w przyszłości, zadowolenie z cen Comarch w porównaniu do ich jakości; sposobu prowadzenia przez Comarch rozmów handlowych oraz negocjowania i podpisywania umowy.

Ogólna satysfakcja klientów ze współpracy z Comarch w 2017 roku.

Skala ocen: 1 – klient całkowicie niezadowolony; 10 – klient w pełni zadowolony

Poniżej prezentujemy najwyżej oceniane przez klientów aspekty współpracy z Comarch SA oraz spółkami z grupy Comarch:

- wysoka kultura osobista i umiejętność dobrej komunikacji,
- merytoryczna wiedza pracowników,
- poziom świadczonych usług,
- orientacja na klienta,
- szybkość reakcji na zgłoszenie,
- elastyczność w dopasowaniu programów do potrzeb klienta,
- jakość produktu.

7.

**Spółeczna
Odpowiedzialność
Comarch**

Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu (CSR)

Biznes odpowiedzialny społecznie jest w znacznej mierze oparty na działaniach na rzecz lokalnej społeczności. Grupa Kapitałowa Comarch od początku swojej działalności szeroko angażuje się w działalność społeczną, propagując ideę stworzenia szerokiej platformy społecznej, na której gruncie propagowane są sport oraz najnowsze technologie IT. Istotne są również działania promujące zdrowy tryb życia i ochronę środowiska, pomoc zwierzętom, jak również zaangażowanie w kulturę oraz wspieranie inicjatyw lokalnych społeczności.

FUNDAMENTY CSR W COMARCH

Podstawą działań w obszarze społecznej odpowiedzialności spółki jest przyjęty i funkcjonujący w firmie Kodeks Etyczny. Szczegółowe sprawozdanie dotyczące CSR w Grupie Comarch są co roku dokumentowane i prezentowane w raporcie społecznej odpowiedzialności biznesu Grupy Comarch, który jest zamieszczony w Internecie na stronie: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/csr/>

Z uwagi na dużą aktywność Grupy Comarch w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu, rozpoczęte zostały prace nad kompleksową polityką CSR dla Grupy Comarch.

COMARCH DLA KULTURY

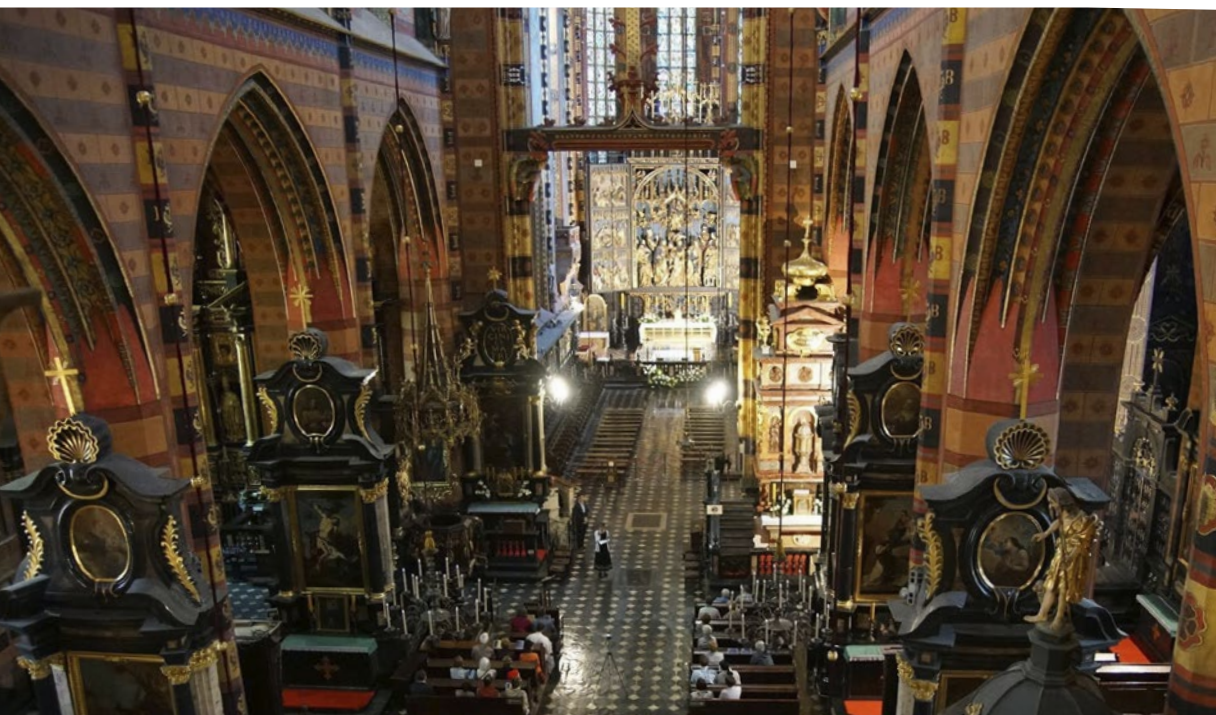
Comarch przeznaczył w 2017 roku znaczną darowiznę na remont organów w kościele Mariackim w Krakowie i będzie współfundatorem nowego instrumentu oraz całego projektu rewitalizacji przestrzeni muzycznej w kościele.

– Comarch coraz mocniej realizuje politykę społeczną odpowiedzialności biznesu i angażuje się w działalność na rzecz ochrony oraz odbudowy dziedzictwa narodowego. Jesteśmy firmą z Krakowa i zależy nam, aby to miasto rozwijało się właśnie jako miejsce spotkań miłośników szeroko pojętej kultury z całego świata. Dlatego od kilku lat wspieramy koncerty muzyki organowej w Kościele Mariackim, które gromadzą rzesze melomanów. Bazylika jest sercem i symbolem Krakowa, a hejnał grany z wieży mariackiej codziennie słyszą mieszkańcy z całej Polski i nie tylko. Najwyższy czas, aby i dźwięk organów rozbrzmiał z perfekcją należną temu miejscu – mówi prof. Janusz Filipiak, założyciel i prezes Comarch SA

Krakowska spółka od wielu lat współpracuje z parafią mariacką również przy organizacji wydarzeń muzycznych i sponsoruje **Mariacki Festiwal Organowy** – cykl letnich wydarzeń muzycznych w murach kościelnych parafii – od samego początku jego istnienia.

Kolejny rok z rzędu Comarch SA sponsorowała także wydarzenie, które wpisało się na stałe do kalendarza kulturalnego Krakowa – koncert **Last Night of the Proms**.

Comarch Swiss AG wspiera finansowo także **Muzeum Polskie w miejscowości Rapperswil** w Szwajcarii.

KONKURS GRANTOWY COMARCH CARES

W 2017 roku odbyły się dwie edycje konkursu grantowego **#ComarchCares**, w którym zespoły pracowników Comarch wraz z wybraną instytucją, mogły zgłaszać projekty konkursowe, wspierające społeczności lokalne i przyczyniające się do rozwiązywania problemów w takich obszarach jak: nowe technologie, ekologia i ochrona zwierząt, kultura, edukacja, sport, profilaktyka uzależnień, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie, seniorów.

W ubiegłym roku granty (każdy w wysokości 2500 zł) otrzymały cztery projekty: „Lato w kajaku” (dla dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich, przygotowany we współpracy z Uczniowskim Klubem Sportowym „Zalew” Jerzykowo), „Jak się uczyć skutecznie” (dla dzieci – podopiecznych Stowarzyszenia MOŻESZ i Świetlicy Środowiskowo-Integracyjnej w Piastowie), „Empatia w praktyce” (projekt edukacyjny realizowany wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Arkadia) oraz „Czyste powietrze wokół nas” (zakup filtrów powietrza i zajęcia edukacyjne dla Przedszkola Miejskiego nr 126 w Łodzi). Dodatkowo został zrealizowany projekt „Warsztaty programowania m-Bota w języku Scratch” (dla dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nidku), który grant otrzymał w roku wcześniejszym.

SPORT I ZDROWY STYL ŻYCIA

Comarch od prawie 25 lat angażuje się w propagowanie sportu wśród młodzieży oraz mieszkańców województwa małopolskiego, głównie przez sponsoring klubu sportowego. Od 2015 roku jest głównym sponsorem szwajcarskiego klubu piłkarskiego ZUG 98, od 16 lat tytularnym sponsorem Miejskiego Klubu Sportowego Cracovia. Promuje również zdrowy i aktywny styl życia wśród swoich pracowników.

CRACOVIA

„Moja Cracovia” tak o Cracovii zwykł mówić jeden z największych sympatyków klubu św. Jan Paweł II. Mecenat Comarch nad klubem trwa już 16 lat (od 2001 r.). Cracovia jest najstarszym, działającym nieprzerwanie klubem piłkarskim w Polsce. Ponad stuletnia historia sprawia, że jest legendą polskiego piłkarstwa, a dzięki Comarch znów stał się silną marką w polskim sporcie. Według raportu E&Y Cracovia jest jednym z najlepiej zarządzanych polskich klubów w ostatnich latach. Świadczą o tym wysokie i zdywersyfikowane przychody, dobra sytuacja finansowa i odpowiednie zbilansowanie budżetu. Co ważne, zachowuje opinię w pełni rzetelnego, wypłacalnego pracodawcy, co w polskiej piłce nie jest zjawiskiem powszechnym. Comarch posiada 66,11 proc. akcji MKS Cracovia SSA, co gwarantuje stabilną sytuację klubu.

Drużyna piłkarska to pięciokrotny mistrz Polski. Natomiast drużyna hokejowa Comarch Cracovia zdobyła w sezonie 2016/2017 swój dwunasty tytuł mistrzowski. Zdobyte w sezonie 2015/2016 trofeum stało się zaś przepustką do Hokejowej Ligi Mistrzów. W połowie sierpnia 2016 roku, Comarch Cracovia, jako pierwsza drużyna z Polski, zadebiutowała w elitarnych rozgrywkach najlepszych drużyn w Europie, mierząc się ze Spartą Praga i Färjestad BK.

110 lat działania Cracovii to historia nie tylko wielkich sukcesów, pucharów i tytułów Mistrza Polski. To także pokolenia ludzi wychowanych w wartościach fair play, z poszanowaniem dla przeciwnika i z najlepszymi cechami sportowca: pracowitości, ambicji i dyscypliny. Nawiązując do wspaniałej tradycji szkolenia młodzieży, „Pasy” zachęcają do udziału w projekcie Akademia Mistrzów Cracovia oraz Cracovia Kids!

Pracownicy Comarch wraz z rodzinami mają możliwość dopingowania swojej drużyny podczas spotkań rozgrywanych w Krakowie.

– Cracovia jest specyficznym klubem. Nie dlatego, że jesteśmy tam inwestorem. To najstarsza polska instytucja sportowa. Działa nieprzerwanie od 1906 r. Sam Kraków też jest specyficzny. Nie mówię tego pod wpływem emocji. To jedno z niewielu miast w Polsce, w którym przez dwie wojny światowe ludzie nie byli przemieszczani. My w Krakowie mamy do czynienia z ludźmi, których dziadek, pradziadek chodził na Cracovię, potem chodził wnuk, syn, teraz ja chodzę i chodzą dzieci. Niezależnie, jakie miejsce klub zajmuje w tabeli piłkarskiej czy hokejowej, ta tradycja jest przekazywana z pokolenia na pokolenie. I to jest wartość. Dziś Comarch nie ma możliwości wyjścia z tej inwestycji, bo Kraków by nam tego nie wybaczył. Cracovia to wartość sama w sobie. Cenyśmy to, bo główna siedziba Comarchu jest w Krakowie. Mieszkańcy Krakowa i nasi pracownicy oczekują od nas, że damy coś więcej dla regionu niż tylko miejsca pracy – mówi profesor Janusz Filipiak.

CRACOVIA W AKCJACH CHARYTATYWNYCH

Pomoc dzieciom jest jednym z priorytetów należącego do Comarch klubu Cracovia. Piłkarze i hokeiści nie tylko sami biorą udział w różnych akcjach społecznych na rzecz najmłodszych, ale bardzo często zachęcają do udziału w nich również swoich kibiców. Cracovia organizuje w tym celu specjalne akcje charytatywne między innymi; akcję zbiórki pluszaków dla Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie oraz krakowskich domów dziecka „Teddy Bear Toss”, Mikołajki – Mikołajkowe prezenty otrzymało blisko 500 dzieci, akcja „Czysty Aniołek” – czwarta edycja zorganizowana przed jednym z meczów ligowych, polegająca na zbiórce środków czystości wśród kibiców Cracovii, które z kolei trafiły do dzieci z najuboższych krakowskich rodzin.

Klub dba także o bezpieczeństwo swoich najmłodszych kibiców, organizując na stadionie Strefę Małego Pasiaka. Odbývają się tam rozmaite gry i zabawy dla najmłodszych, a nad dziećmi czuwają wolontariusze ze Stowarzyszenia „Cracovia to My”. Strefa jest częstym miejscem odwiedzin zawodników, którzy spotykają się z dziećmi, rozdają autografy i pozują do zdjęć.

Cracovia wzięła także udział w projektach pomocy osobom ubogim i chorym: „Szlachetna paczka”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” – przekazane zostały na specjalną licytację gadżety związanych z Cracovią, w tym koszulki meczowe piłkarzy i hokeistów. Wsparła także Rodzinne Domy Dziecka im. Jana Pawła II, z okazji przypadającej rocznicy śmierci Jana Pawła II. Została przeprowadzona przez Cracovię, już po raz drugi, zbiórka żywności i środków czystości dla dwóch Rodzinnych Domów Dziecka im. Jana Pawła II – w Chrzanowie oraz Dursztynie.

Klub angażuje się także w akcje, projekty organizowane przez inne instytucje, czy fundacje w celu promocji zdrowego stylu życia i sportu jak np.: „Christmas Dream Cup” – w charytatywnym turnieju piłkarskim z udziałem dzieci z domów dziecka, zorganizowanym przy współpracy ze studentami z krakowskich uczelni, Rowerowy Maj – włączenie się w akcję organizowaną przez Urząd Miasta i dedykowaną młodym rowerzystom ze szkół podstawowych i gimnazjalnych, rozpowszechnianie idei bezpiecznego kibicowania na stadionach oraz promowanie sportowego i zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży – „Klasy w Pasy”, program „Lekcja WF z Cracovią” – celem projektu jest zainteresowanie najmłodszych sportem i wszelką aktywnością fizyczną poprzez wizytę w szkole piłkarzy i hokeistów najstarszego klubu sportowego w Polsce.

AKTYWNY COMARCH

W Polsce Comarch zachęca pracowników do przejeżdżania rowerem do pracy, zapewniając infrastrukturę rowerową (stojaki, zamykane rowerownie, samoobsługowe stacje naprawcze, specjalne szatnie i prysznice) oraz okolicznościowe akcje związane z rowerami. Podczas corocznego „Śniadania rowerowego” pracownicy, którzy tego dnia przyjeżdżają do pracy rowerem, otrzymują zdrowe przekąski.

Dodatkowo w trakcie wielkiej plenerowej imprezy dla pracowników firmy i ich rodzin organizowane są też różne zawody sportowe. Również wielu imprezom integracyjnym towarzyszą aktywności sportowe. Grupa Comarch zachęca swoich pracowników także do udziału w zewnętrznych imprezach sportowych. Dochód z niektórych takich eventów przekazywany jest dodatkowo na cele społeczne (np. Business Run, Mistrzostwa Lublina Branży IT, Ekobieg).

W 2017 roku pracownicy spółek Grupy Comarch w Polsce uczestniczyli w kilkudziesięciu imprezach biegowych w całej Polsce, a także rozgrywkach siatkarskich czy piłkarskich. Po raz kolejny spróbowali swoich sił podczas treningów Smoczych Łodzi.

W sezonie letnim 2017 roku mogli także już po raz trzeci zmierzyć się z wyzwaniami treningowymi podczas rywalizacji biegowych ComarchONrun, rowerowych ComarchONbike oraz ComarchONmove. Zmagania te zostały poprzedzone treningami biegowymi prowadzonymi pod okiem doświadczanego trenera. Do dyspozycji pracowników spółek Grupy Comarch w Krakowie i ich rodzin jest również Centrum Rekreacyjne (basen, siłownia, sauna), znajdujące się na terenie krakowskiego kampusu firmy.

ŚWIĄTECZNIK

Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i 2017 roku pracownicy z polskich oddziałów Comarch włączyli się w organizację świątecznych zbiórek rzeczowych dla osób potrzebujących. Dzięki ich ogromnemu zaangażowaniu udało się pomóc kilkunastu różnym organizacjom (m.in. Dom Małego Dziecka w Krakowie, Wielkopolski Bank Żywności, Noclegownia św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi, Stowarzyszenie Wiosna, Domy Rodzinne im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Lublinie, Centralny Szpitala Kliniczny w Łodzi).

POMOC CZWORONOGOM

Podczas corocznych akcji charytatywnych pracownicy polskich spółek Grupy Comarch pamiętają również o bezdomnych zwierzętach. W 2017 roku

po raz kolejny w głównej siedzibie firmy w Krakowie oraz kilku oddziałach w Polsce odbyły się zbiórki rzeczowe dla schronisk lub fundacji pomagających czworonogom. W 2017 roku wsparcie otrzymało aż 11 organizacji w całej Polsce.

ZAZIELENIAMY KRAKÓW

250 sadzonek cisów posadzili w ubiegłym roku wraz ze swoimi rodzinami pracownicy Comarch w Ogrodzie Florianka na krakowskich Plantach. To już nie pierwsza ani nie ostatnia taka akcja zorganizowana wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej w Krakowie.

POPULARYZACJA NAUKI I WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI

Od początku swojej działalności Grupa Comarch aktywnie współpracuje ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi, m.in.: Akademią Górniczo-Hutniczą, Politechniką Wrocławską, Politechniką Śląską, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie. Pracownicy Comarch merytorycznie wspierają różne projekty, konkursy, warsztaty czy konferencje naukowe. W poszczególnych oddziałach powstają oddolne inicjatywy pracowników wiążące się z poświęcaniem czasu dla studentów na dedykowanych kursach czy okazyjnych spotkaniach.

Ponadto Comarch już po raz trzeci włączył się w organizację Małopolskiej Nocy Naukowców.

PROGRAM STAŻOWY

Firma kontynuuje program umożliwiający rozpoczęcie kariery w branży IT dla studentów. W 2017 roku odbyła się już 15. edycja wakacyjnego stażu dla studentów kierunków informatycznych i pokrewnych. Po raz kolejny ponad 300 osób miało okazję uczyć się programowania pod okiem specjalistów z Comarch. Po 3 miesiącach płatnego stażu blisko 70% z nich związało się z firmą na dłużej. Podobnie jak w ubiegłych latach, w roku 2017 spotkaliśmy się z rekordowym zainteresowaniem – spłynęło do nas ponad 4000 aplikacji, spośród których 3100 osób zaprosiliśmy do drugiego etapu – testów kwalifikacyjnych.

W tym roku studenci mogli uczęszczać na staż w 13 oddziałach firmy w całej Polsce oraz w niemieckim oddziale w Dreźnie, wybierając spośród 4 profili stażowych: programistycznego, inżynier systemowy, embedded, a także Telekomunikacja. Jedną z cech wyróżniających program stażowych Comarch jest fakt, że studenci mają możliwość zaznajomienia się z rzeczywistymi projektami biznesowymi, nie zaś teoretycznymi zadaniami. Każdego roku wielu pracowników przyjmuje na siebie rolę mentora prowadzącego grupę stażową i koordynowania pierwszych kroków studentów na ścieżce kariery w branży technologicznej.

AKADEMIA KOMPETENCJI

Comarch z powodzeniem pomaga również studentom kierunków ekonomicznych w stawianiu pierwszych kroków na rynku pracy. W tym celu już po raz piąty, we współpracy z krakowskim Uniwersytetem Ekonomicznym odbyła się Akademia Kompetencji Comarch, to projekt, którego celem jest przybliżenie studentom wiedzy i praktycznych umiejętności biznesowych w takich obszarach, jak np. zarządzanie projektem IT, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, innowacyjne systemy informatyczne wspierające zarządzanie przedsiębiorstwem. Uczestnicy Akademii biorą udział w kilku cyklicznych warsztatach prowadzonych przez specjalistów Comarch. Warsztaty odbywają się w siedzibie firmy. Prowadzący stawiają przede wszystkim na praktyczną stronę nauki, a większość uczestników ma szansę po odbyciu programu nawiązać stałą współpracę z Comarch.

INDUSTRIAL DESIGN – STAŻ DLA DESIGNERÓW

Przy współpracy z krakowską Akademią Sztuk Pięknych Comarch stara się również łączyć design z najnowszymi technologiami, organizując dedykowany dla studentów i absolwentów uczelni program stażowy.

W Uczestnicy stażu mają okazję pracować nad zagadnieniami UX/UX, projektowaniem 3D czy wzornictwem przemysłowym. W roku 2018 zaplanowana jest kontynuacja tego programu stażowego.

GROM

Pracownicy firmy zostali także zaproszeni do udziału w akcji charytatywnej, z której dochód został przeznaczony na pomoc podopiecznym Fundacji Sprzymierzeni z GROM, czyli poszkodowanym w służbie żołnierzom oraz funkcjonariuszom innych służb. W ramach akcji odbyły się między innymi aukcje internetowe oraz specjalne spotkanie z byłymi operatorami GROM.

ZUPA NA PLANTACH

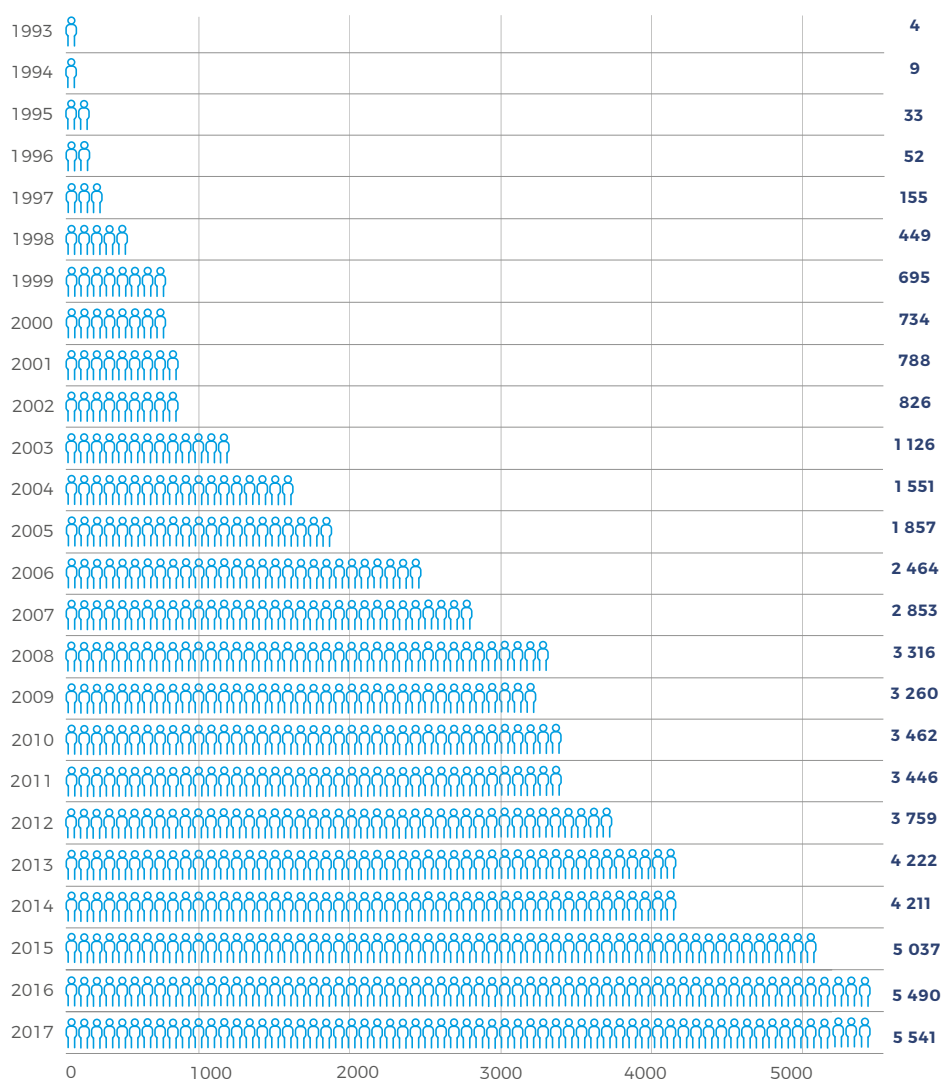
Zbiórka rzeczowa w Krakowie (odzież, obuwie, środki czystości, koce) dla osób bezdomnych w ramach akcji Zupa na Plantach.

KAPITAŁ LUDZKI

Grupa Comarch wraz ze wzrostem sprzedaży w obszarach swojej działalności biznesowej rozwija zasoby personalne. W 2017 roku Comarch zwiększył zatrudnienie o 40 osób, co jest wynikiem chęci większej stabilizacji po dynamicznych wzrostach zatrudnienia w latach 2015 i 2016. Zrównoważony wzrost wsparł także wakacyjny program stażowy, po raz pierwszy organizowany także poza granicami Polski,

w oddziale w Dreźnie. Rok 2017 to także budowa budynku SSE7 położonego na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Rozbudowa infrastruktury pozwoli w 2018 roku pomieścić nawet 1700 pracowników Comarch, a także sprawi, że wszyscy pracownicy w kampusie firmy w Krakowie będą pracować w biurach własnych Grupy Kapitałowej.

SZKOLENIA

Centrum Szkoleniowe Comarch jest komórką wyodrębnioną ze struktur Comarch SA oferującą specjalistyczne szkolenia oraz konsultacje informatyczne i biznesowe na każdym poziomie zaawansowania, zarówno w ramach szkoleń wewnętrznych kierowanych do pracowników Grupy Comarch, jak i oferowanych szerokiemu gronu klientów zewnętrznych. Centrum Szkoleniowe korzysta z ponad 20 lat doświadczenia Comarch, jako firmy opartej na wiedzy. W ponad 300 programach szkoleniowych prowadzonych przez 80 wykwalifikowanych trenerów bierze udział ok. 10 000 uczestników rocznie.

Poza szkoleniami specjalistycznymi, kursami czy warsztatami, Centrum Szkoleniowe Comarch organizuje dwa flagowe programy szkoleniowe poświęcone zarządzaniu, dedykowane menedżerom:

- **Comarch Akademia Zarządzania** – jest programem szkoleniowym skierowanym bezpośrednio do kadry kierowniczej. Celem programu jest wsparcie rozwoju kompetencji menedżerskich. Na szkolenia zapraszane są osoby ze stanowisk kierowniczych (decyduje przede wszystkim pozycja w strukturze organizacyjnej). Pracownicy awansujący na stanowiska kierownicze cyklicznie będą zapraszani do nowotworzonych grup

szkoleniowych. Zasadą programu jest praca w grupie, która spotyka się cyklicznie na kolejnych zajęciach. Dzięki temu uczestnicy mają możliwość nie tylko skonfrontować nabyte kompetencje z praktyką na miejscu pracy, ale również przedyskutować osiągnięte efekty w ramach kolejnych zajęć. Między zajęciami uczestnicy programu będą otrzymywać dodatkowe materiały i zadania do wykonania.

- **Comarch Executive Academy** (studia podyplomowe dla kadry menedżerskiej Comarchu) realizowane przy współpracy z Krakowską Szkołą Biznesu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Studia te mają charakter dedykowany. Program studiów został opracowany wspólnie z kierownictwem Comarch. Zajęcia obejmują zróżnicowane zagadnienia, związane z doskonaleniem kompetencji menedżerskich. W programie studiów znalazła się m.in. problematyka doskonalenia kompetencji zwodowanych pracowników, zarządzanie rozwojem produktów i usług, komunikacja marketingowa, kształtowanie relacji z klientami, zarządzanie sprzedażą. Do prowadzenia zajęć zostali zaangażowani wykładowcy Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, a także zewnętrzni trenerzy biznesowi.

Comarch SA

2017

2016

wszystkie szkolenia	kadra menadżerska	pozostali	razem	kadra menadżerska	pozostali	razem
kobiety	13,28	11,98	12,03	16	10,69	10,87
mężczyźni	23,26	12,73	13,21	22,52	11,1	11,62
Razem	21,00	12,54	12,90	21,17	10,99	11,42

2017

2016

szkolenia wewnętrzne	kadra menadżerska	pozostali	razem	kadra menadżerska	pozostali	razem
kobiety	9,06	11,93	11,82	8,44	10,35	10,29
mężczyźni	9,03	12,64	12,47	8,04	10,88	10,75
Razem	9,04	12,45	12,30	8,13	10,74	10,63

Grupa Comarch		2017			2016		
wszystkie szkolenia	kadra menadżerska	pozostali	razem	kadra menadżerska	pozostali	razem	
kobiety	13,18	12,04	12,08	18,16	10,81	11,05	
mężczyźni	22,91	12,75	13,22	22,26	11,13	11,64	
Razem	20,71	12,57	12,92	21,40	11,04	11,48	

		2017			2016		
szkolenia wewnętrzne	kadra menadżerska	pozostali	razem	kadra menadżerska	pozostali	razem	
kobiety	9,04	11,99	11,87	8,43	10,49	10,41	
mężczyźni	9,01	12,66	12,48	8,04	10,9	10,77	
Razem	9,01	12,48	12,32	8,12	10,79	10,67	

Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe, którym przysługują określone uprawnienia z tego tytułu w stosunku do pracodawcy (np. urlopy szkoleniowe) ze wskazaniem liczby pracowników, którym pracodawca współfinansuje lub finansuje podnoszenie kwalifikacji zawodowych:

Comarch	2017	2016	Grupa Comarch	2017	2016
wszystkie szkolenia			wszystkie szkolenia		
kobiety	1 127	1 110	kobiety	1 142	1 137
mężczyźni	3 158	3 061	mężczyźni	3 178	3 088
Razem	4 285	4 171	Razem	4 320	4 225

		2017	2016			2017	2016
szkolenia zewnętrzne				szkolenia wewnętrzne			
kobiety	180	173		kobiety	183	179	
mężczyźni	589	398		mężczyźni	594	406	
Razem	769	571		Razem	777	585	

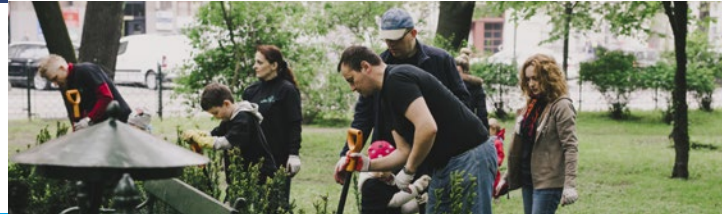
Ze względu na brak zainteresowania ze strony pracowników i niewielką liczbę osób w wieku emerytalnym Comarch nie organizuje programów związanych z zakończeniem kariery zawodowej wynikającym z przejścia na emeryturę lub rozwiązania umowy o pracę.

Kalendarium działań CSR

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
Styczeń

Nocna Dycha z Wawelem
Biegu Ulicą Piotrkowską
Ekobieg
Maj

St. Mary's Organ Festival
Mariacki Festiwal Organowy

Mariacki Festiwal Organowy
Program stażowy
Lipiec

Światowy Dzień Zwierząt – zbiórki rzeczowe dla schronisk i fundacji
ComarchCares – edycja jesienno-zimowa
Październik

oGROM motywacji. Droga do zwycięstwa
Zazieleniamy Kraków
Maj

Bieg Trzech Kopców
Cracovia Półmaraton Królewski
Październik

ComarchCares – edycja wiosenna
Inauguracja Akademii Kompetencji
Marzec

Biegu Fabrykanta
Sierpień

Armageddon Challenge
Biegnij Warszavo
Październik

Międzybranżowe Mistrzostwa Polski Firm i Zakładów Pracy w halowej piłce nożnej
Marzec

MEN Expert Survival Race
Śniadanie rowerowe
Rowerowy maj
Maj

Last Night of the Proms
Poland Business Run
Bieg IT
Wrzesień

Biegi Niepodległości
Zbiórka rzeczowa w ramach inicjatywy Zupa na Plantach
Teddy Bear Toss
Listopad

Harpagan
Lisiecki Półmaraton
Kwiecien

Charytatywny Turniej Piłki Nożnej „Lubelskie IT dla Dobre Wychowanie”
Czerwiec

4RestRun
Poznań Bike Challenge
Bieg Lechitów
Wrzesień

Comarch na Święta - zbiórki rzeczowe
Bieg Mikołajkowy
Bieg górski
Christmas Dream Cup
Grudzień

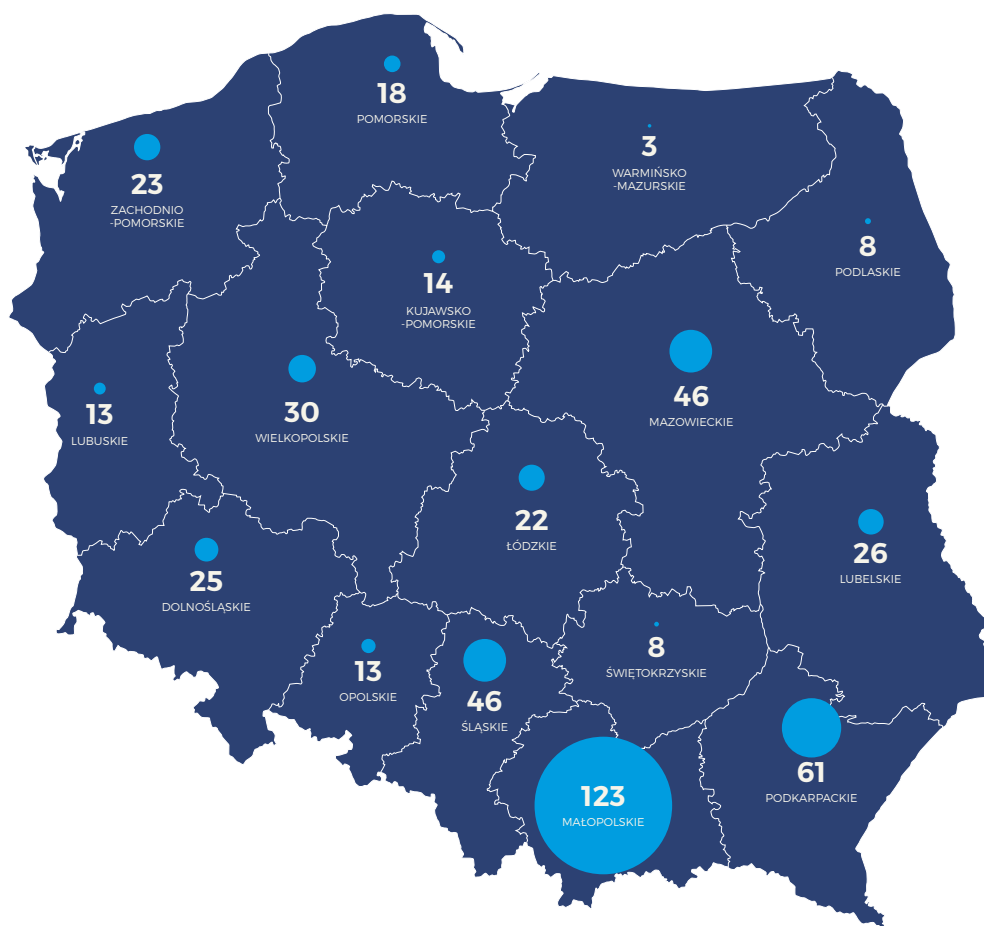

Aukcja charytatywna dla Fundacji Sprzymierzeni z GROM
Triathlonowa Sztafeta Firmowa
Czerwiec

Współpraca z uczelniami

Współpraca z uczelniami i placówkami oświatowymi jest stałym elementem strategii edukacyjnej Comarch. Ta współpraca opiera się nie tylko na używaniu programów ERP, ale również na lekcjach pokazowych, wizytach studyjnych a także gościnnych wykładach naszych pracowników, którzy swoją wiedzą mogą podzielić się z młodszym pokoleniem. Z naszych działań dla edukacji korzystają także wykładowcy oraz nauczyciele, którzy razem z Comarch pogłębiają swoje kompetencje zawodowe.

Wsparcie Comarch dla edukacji jest doceniane nie tylko przez same placówki edukacyjne, ale również przez instytucje powiązane z oświatą. M.in. w roku 2018 system Comarch ERP Optima uzyskał pozytywną rekomendację Centralnej Komisji Egzaminacyjnej stając się tym samym jednym z 3-ech programów, które uczniowie szkół zawodowych mogą wykorzystywać podczas swojej edukacji a także podczas egzaminów zawodowych.

Studenci uczelni wyższych z całej Polski korzystają z systemów Comarch w ramach współpracy edukacyjnej.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

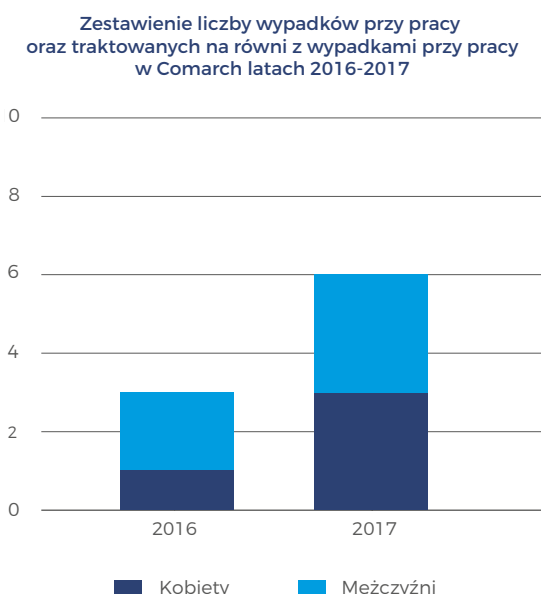
SYSTEM NADZORU I BADANIA WYPADKÓW

W polskich spółkach Grupy Kapitałowej Comarch wypadki przy pracy badają zgodnie z obowiązującymi przepisami: Główny Specjalista ds. BHP oraz Przedstawiciel Pracowników. Protokoły ustalania okoliczności i przyczyn wypadków zatwierdzane są przez Pracodawcę. Rejestr wypadków przy pracy oraz dokumentacja wypadków podlega archiwizacji. Sposób zgłaszania i rejestrowania wypadków opisany jest w wewnętrznych procedurach opracowanych na podstawie obowiązujących wymagań prawnych oraz praktyki Comarch.

We wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej Comarch w latach 2016-2017 nie odnotowano żadnych wypadków śmiertelnych i ciężkich oraz nie zaistniało podejrzenie choroby zawodowej. Nie zanotowano również wypadków wśród podwykonawców Comarch.

Comarch we wszystkich swoich oddziałach posiada grupę ratowników liczącą łącznie ok. 120 osób. Ratownikami są pracownicy przeszkoleni z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz postępowania podczas ewakuacji. Co 2 lata organizowane są szkolenia dla ratowników, mające na celu odświeżenie i usystematyzowanie wiedzy, informowanie o ewentualnych zmianach w standardach udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz o zmianach organizacyjnych w zakresie ewakuacji. Szkolenia mają także na celu uzupełnienie liczby ratowników. Mają oni do dyspozycji środki do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcje udzielania pomocy przedmedycznej. Przygotowane zostały także instrukcje i listy kontrolne określające zasady postępowania podczas ewakuacji. Ratownikami są ochotnicy.

RODZAJ WYPADKÓW PRZY PRACY

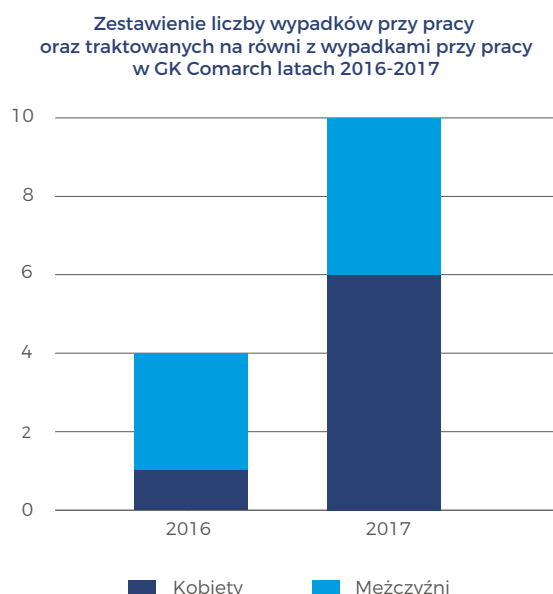

W 2016 roku zaistniały cztery wypadki przy pracy, które nastąpiły w związku z pracą.

Przyczyny zaistnienia tych wypadków wiążą się z czynnikami organizacyjnymi oraz czynnikiem ludzkim. Wszystkie wypadki zakwalifikowano jako lekkie. Dwa wypadki nie spowodowały niezdolności do pracy, pozostałe dwa wypadki spowodowały łącznie 34 dni niezdolności do pracy.

W 2017 roku zaistniało 10 wypadków przy pracy.

Trzy z nich zostały zakwalifikowane jako wypadki na równi z wypadkami przy pracy (wypadki w podróży służbowej) i zaistniały w okolicznościach

wykluczających bezpośredni związek z pracą. Dwa zdarzenia miały charakter kolizji drogowej, przyczyny zaistnienia tych zdarzeń obciążają innych użytkowników dróg. Trzeci wypadek dotyczył pracownika spółki zagranicznej, który przebywał w podróży służbowej w Polsce, bezpośrednią przyczyną urazu było poślizgnięcie. Wypadki te doprowadziły do urazów kończyn dolnych i kręgosłupa. Pięć wypadków zaistniało podczas wykonywania zwykłych czynności służbowych. Wszystkie w/w wypadki zakwalifikowano jako lekkie, spowodowały one łącznie 98 dni niezdolności do pracy w spółce Comarch SA oraz odpowiednio 205 dni w innych spółkach Grupy Comarch. Żaden z wypadków w 2017 roku nie został spowodowany czynnikami technicznymi lub nieodpowiednią organizacją pracy.

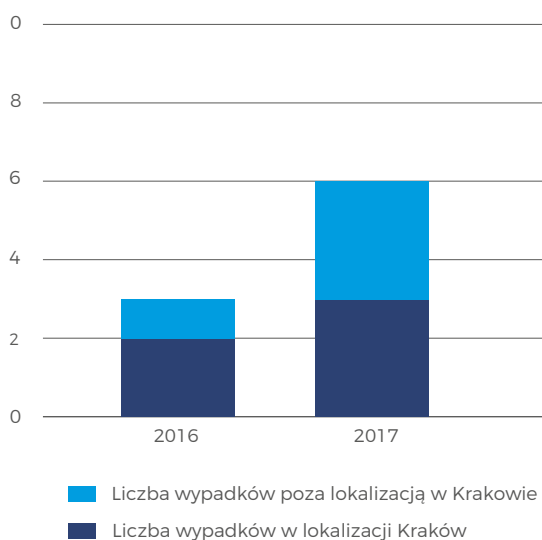
ZESTAWIENIE DANYCH DOTYCZĄCYCH WYPADKÓW PRZY PRACY W LATACH 2016-2017

W Comarch szacuje się wypadkowość, tj. sumę wypadków zaistniałych w ciągu roku, przedstawioną za pomocą wskaźników. Wskaźniki te umożliwiają porównanie i ocenę firmy pod względem wielkości wypadkowości. Stosowane są dwa mierniki: wskaźnik częstości oraz ciężkości wypadków.

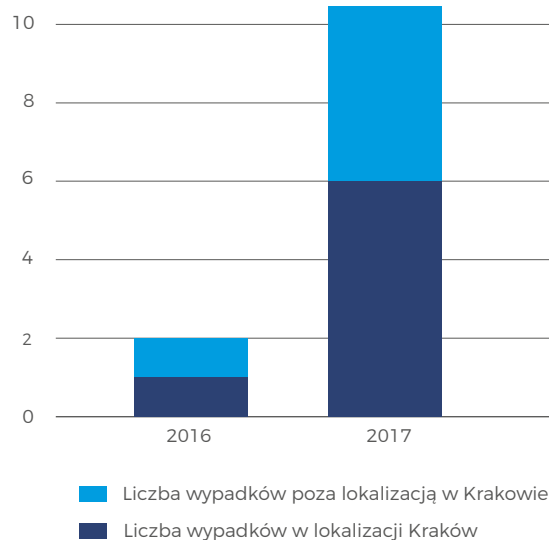
Wskaźnik częstości wyrażony jest stosunkiem liczby wypadków do liczby osób zatrudnionych, natomiast wskaźnik ciężkości to stosunek liczby dni straconych, spowodowanych absencją wypadkową do liczby wszystkich zaistniałych wypadków

Rok	Liczba wypadków w GK Comarch	Liczba wypadków z podziałem na płeć GK Comarch (K,M)	Liczba wypadków w Comarch SA	Liczba dni zwolnienia lekarskiego GK Comarch	Liczba dni zwolnienia lekarskiego dla Comarch SA	Wskaźnik częstości GK Comarch	Wskaźnik częstości Comarch SA	Wskaźnik ciężkości GK Comarch	Wskaźnik ciężkości Comarch SA
2016	4	K:1, M:3	3	37	27	0,7	0,7	6,75	9
2017	10	K:6, M:4	6	328	123	1,8	1,4	32,8	20,5

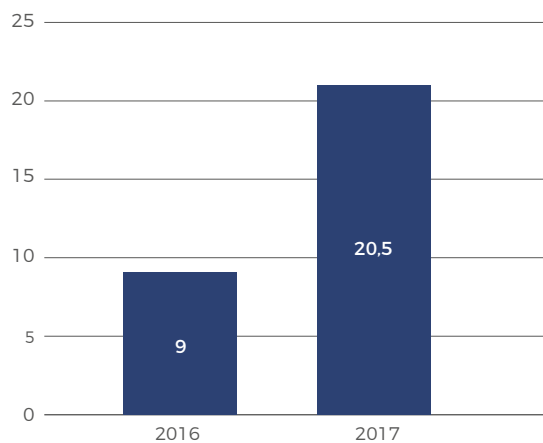
Zestawienie liczby wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy z podziałem na wypadki w Krakowie oraz pozostałych lokalizacjach w Comarch S.A. latach 2016-2017

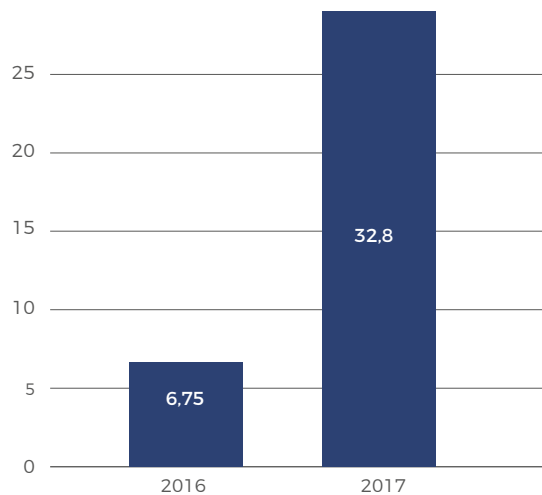
Zestawienie liczby wypadków przy pracy oraz traktowanych na równi z wypadkami przy pracy z podziałem na wypadki w Krakowie oraz pozostałych lokalizacjach w GK Comarch latach 2016-2017

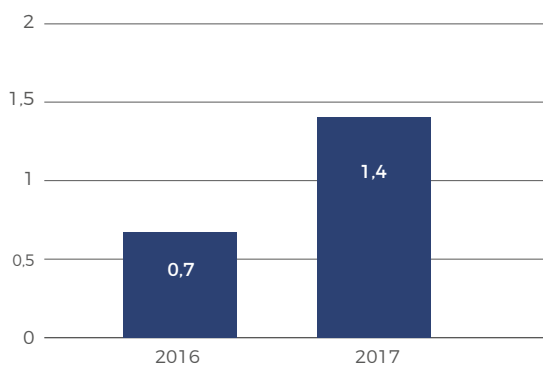
Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy
oraz wypadków traktowanych na równi z wypadkami
przy pracy w Comarch S.A. latach 2016-2017

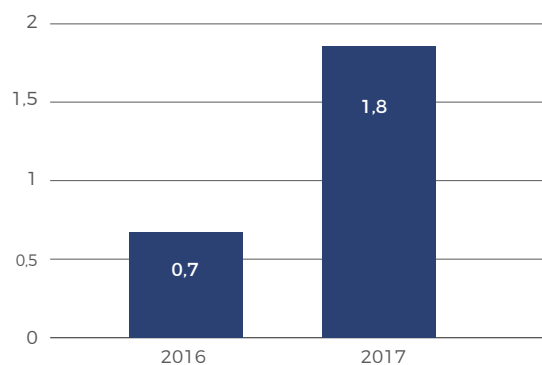
Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy
oraz wypadków traktowanych na równi z wypadkami
przy pracy w GK Comarch latach 2016-2017

Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy
oraz wypadków traktowanych na równi z wypadkami
przy pracy w Comarch S.A. latach 2016-2017

Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy
oraz wypadków traktowanych na równi z wypadkami
przy pracy w GK Comarch latach 2016-2017

W stosunku do roku 2016 liczba wypadków przy pracy w Comarch zwiększyła się o 3 przy zwiększeniu się liczby pracowników o ok. 30 osób.

Ilościowy wzrost liczby wypadków w całej Grupie Comarch nastąpił głównie przez zaistnienie wypadków w pozostałych spółkach Grupy.

WARTOŚCI,

którym hołduje Grupa Kapitałowa

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

za sukcesy klientów oraz szacunek otwartość na ich potrzeby

UCZCIWOŚĆ,

pracowitość, sumienność, jakość, innowacyjność

WYROZUMIAŁOŚĆ I POMOC,

bez względu na zajmowane stanowisko
czy różnorodność poglądów

Kodeks etyczny Comarch

Grupa Comarch jest przekonana o wadze przestrzegania w ramach swoich praktyk obowiązujących uregulowań, i przepisów prawnych oraz postępowania zgodnie z wyznaczonymi sobie standardami etycznymi.

Jako jeden z liderów rynku IT Comarch czuje się zobowiązany do promowania etyki oraz pragnie dołączyć do grona światowej czołówki pod względem odpowiedzialności korporacyjnej, przestrzegania praw człowieka i ochrony środowiska. Odpowiedzialność za osiągnięcie tego celu spoczywa na wszystkich pracownikach firmy Comarch.

Kodeks etyczny obowiązujący w Grupy Kapitałowej Comarch został zatwierdzony przez jej Zarząd, który zobowiązuje się do regularnej oceny przestrzegania zasad zawartych w kodeksie oraz aktualizowania jego treści na podstawie uzyskanych wniosków.

Kodeks odzwierciedla wartości etyczne, jakim Grupa Comarch hołduje i jakich chce przestrzegać. Stanowi on dla pracowników Grupy Comarch wzorzec postępowania w stosunku do współpracowników, przełożonych oraz klientów, partnerów i społeczności lokalnych, zarówno w relacjach biznesowych, jak i okołobiznesowych.

Kodeks Etyki Grupy Comarch jest rozpowszechniany i popularyzowany poprzez działania sekcji PR Comarch.

Pełną treść Kodeksu etycznego Comarch można odnaleźć na:
<http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/kodeks-etyczny/>

Wszelkie niejasności, problemy związane z interpretacją treści Kodeksu Etycznego rozwiązuje powołany przez Zarząd Rzecznik ds. Etyki. Pracownicy Comarch są zachęceni do zgłaszania wszelkich uwag i modyfikacji związanych z treścią niniejszego Kodeksu Etycznego.

Do obowiązków Rzecznika ds. Etyki należy:

- wspieranie pracowników w przestrzeganiu kodeksu etycznego;
- promowanie idei kodeksu wewnątrz firmy;
- aktualizacja treści kodeksu;
- odpowiadanie stosownymi przedsięwzięciami na bieżące problemy pracowników związane z etyką podejmowanych przez nich działań biznesowych.

Pracownicy mają prawo oczekiwać od Rzecznika ds. Etyki pomocy i wsparcia w zakresie zapytań zgłaszanych na specjalny adres email. Dodatkowo pracownicy mają możliwość anonimowo zgłaszać wszelkie naruszenia w zakresie etyki za pośrednictwem papierowej poczty wewnętrznej. Zgodnie z prowadzonym rejestrem, w 2015 roku na ww. adres wpłynęły 2 zgłoszenia, natomiast w 2016 roku wpłynęło jedno zgłoszenie, przy czym żadne z nich nie były związane z naruszeniem prawa pracy.

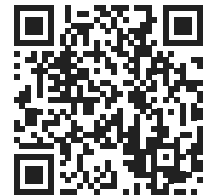
Ład korporacyjny

Ład korporacyjny (ang. corporate governance) to zbiór zasad postępowania, skierowanych zarówno do organów spółek oraz członków tych organów, jak i do większościowych i mniejszościowych akcjonariuszy. Zasady ładu korporacyjnego odnoszą się do szeroko rozumianego zarządzania Spółką. Comarch SA podlega nowemu zbiorowi zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, przyjętemu przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w 2015 roku.

Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW są przedmiotem corocznych sprawozdań dotyczących postępowania w zakresie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, sporządzanych przez spółki giełdowe. W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 28 kwietnia 2017 roku Zarząd Comarch SA przekazał raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch SA w 2016 roku.

Zarząd oraz Rada Nadzorcza Comarch SA dokładają wszelkich starań w przestrzeganiu większości Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW z zakresu obejmowanego przez zasadę „comply or explain” – zastosuj albo wyjaśnij – która polega na przekazywaniu rynkowi przez spółkę jednoznacznej informacji o naruszeniu praktyki. W 2016 roku Comarch SA nie stosowała się do rekomendacji dotyczącej wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Spółka nie przestrzega także w pełni zasady dotyczącej polityki wynagrodzeń. Szczegółowe informacje na ten temat można odnaleźć w raporcie dotyczącym przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch SA w 2016 roku.

Pełna treść Raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego dostępna pod adresem:
www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/lad-korporacyjny

Przeciwdziałanie korupcji

Grupa Comarch przestrzega zasad uczciwej konkurencji, zapobiegania przekupstwu, nielegalnym płatnościami i korupcji.

Obowiązkiem pracowników Grupy Kapitałowej Comarch jest unikanie działalności prowadzącej do konfliktu interesów, czyli przyjmowanie i oferowanie prezentów w ramach prowadzenia działalności biznesowo-handlowej. Nie wolno płacić ani proponować łapówek lub nielegalnych świadczeń urzędnikom państwowym ani przedstawicielom partii politycznych w celu zawarcia lub zachowania transakcji. Pracownicy Comarch nie mogą czerpać jakichkolwiek korzyści ani pomagać w osiągnięciu korzyści z okazji, które mogą powstać w wyniku wykorzystania informacji lub stanowiska w firmie.

Na mocy regulacji wewnętrznych pracownicy mają obowiązek zgłaszania podarunków od klientów/dostawców na specjalny adres email. W 2016

roku wysłano cztery takie zgłoszenia, w 2015 roku podobnie.

Wewnętrzne procesy finansowo-księgowe zbudowane są w oparciu o systemy IT, które wymagają wielopoziomowych decyzji i weryfikacji. Dostęp do kluczowych danych i funkcji są ograniczone i nadzorowane, a działania logowane. To wszystko ma na celu uniemożliwienie dokonania nieautoryzowanych transakcji przez pracowników.

Powyższe przepisy zawarte są w różnych regulacjach wewnętrznych Comarch, w tym między innymi w punkcie V Kodeksu etycznego pracowników Grupy Comarch. niemniej jednak trwają prace nad przyjęciem Polityki przeciwdziałania korupcji jako odrębnego dokumentu. Comarch planuje stworzenie i implementację polityki przeciwdziałania korupcji na drugą połowę 2017 roku.

Deklaracja polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju

Świadomi wyzwań, przed którymi stoi polska gospodarka oraz z pełnym zrozumieniem dla konieczności podążania drogą zrównoważonego rozwoju, my, niżej podpisani deklarujemy:

1. nasze działania opierać o szeroką współpracę, innowacyjne myślenie oraz edukację zarówno własnych pracowników jak i społeczeństwa
2. prowadzić działalność biznesową w oparciu o zaufanie i dialog
3. podejmować współpracę z ośrodkami akademickimi i szkołami w zakresie edukacji przyszłych pracowników
4. stwarzać pracownikom warunki i możliwości rozwoju
5. promować i wspierać wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych
6. tworzyć infrastrukturę i prowadzić inwestycje w oparciu o dialog oraz w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju
7. podejmować działania na rzecz zmniejszenia naszego negatywnego wpływu na środowisko
8. wprowadzać rozwiązania pozwalające na zmniejszenie zużycia energii, zarówno w zakresie wdrażania nowych rozwiązań technologicznych, optymalizacji procesów jak i edukacji
9. prowadzić dialog z rządem i dzielić się swoimi doświadczeniami w kwestiach istotnych dla przedsiębiorców i gospodarki
10. podnosić poziom etyki w biznesie, w tym w relacjach z wszystkimi grupami interesariuszy

8.

Działania **badawczo-rozwojowe**

Projekty badawczo-rozwojowe

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT, działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów. Pozwoli to na zapewnienie dalszego rozwoju firmy, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii, jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów.

W 2017 roku Grupa zwiększyła tempo inwestowania w nowe i istniejące produkty informatyczne. Nakłady na prace badawcze wyniosły blisko 180 mln złotych i przekroczyły 16 proc. przychodów ze sprzedaży, były one finansowane przede wszystkim ze środków własnych. Grupa intensywnie rozwijała nową generację systemów lojalnościowych oraz systemów ERP, rozwiązania z zakresu Smart City, a także prowadziła prace R&D w zakresie rozwiązań IT dla medycyny (rozwiązania telemedyczne, projekt „Miasto Zdrowia”, systemy HIS) oraz w zakresie własnych rozwiązań hardware i opartych na nich usługach (Internet of Things).

Dofinansowanie projektów

COMARCH SA

W 2017 roku w ramach Działania 1.1 **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Wytworzenie technologii „IoT Mesh” i narzędzi wspierających”.

W ramach Działania 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Poddziałania 1.1.2 „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”, realizowany był projekt „Miasto zdrowia”.

Natomiast w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, realizowany był projekt „Laboratorium badawczo-rozwojowe Internetu Rzeczy”.

COMARCH HEALTHCARE SA

W 2017 roku w ramach Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – STRATEGMED II, kontynuowana była realizacja umowy o dofinansowanie projektu „Nieinwazyjny monitoring we wczesnym wykrywaniu migotania przedsionków (AF)” – NOMED-AF

W ramach Programu Badań Stosowanych kontynuowana była realizacja projektu „Badania nad metodami nawigacji przestrzennej w diagnostyce endoskopowej guzka obwodowego płuca”, w którym Comarch Healthcare SA jest partnerem.

Wnętrze budynku Comarch SSE7, Kraków

Polityka Jakości i Zintegrowany System Zarządzania

Comarch kładzie szczególny nacisk na jakość oferowanych produktów i świadczonych usług. Działania podnoszące tę wartość podejmowane są w celu zaspokojenia wzrastających i ściśle określonych oczekiwań klientów działających na rynku krajowym i międzynarodowym. Dzięki ciągłym pracom nad doskonaleniem i rozwojem Systemu Zarządzania Jakością Comarch uzyskał:

- certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001:2009 Systemy Zarządzania Jakością, PN-EN ISO 14001:2005 Systemy Zarządzania Środowiskowego, PN-N-18001:2004 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, PN-ISO/IEC 27001:2014-12 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji,
- certyfikat Wewnętrznego Systemu Kontroli, spełniającego wymagania Kryteriów WSK,
- certyfikaty potwierdzające, że system zarządzania jakością spełnia wymagania norm AQAP 2110:2009 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości w projektowaniu, pracach rozwojowych i produkcji oraz AQAP 2210:2015 Wymagania uzupełniające NATO do AQAP 2110 dotyczące zapewnienia jakości oprogramowania.

Certyfikaty Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz Wewnętrznego Systemu Kontroli wydane zostały przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (PCBC). Jednostką certyfikującą dla systemu AQAP w Comarch jest Centrum Certyfikacji Jakości (CCJ) działające przy Wojskowej Akademii Technicznej.

Zintegrowany System Zarządzania zapewnia właściwą, systemowo administrowaną realizację wszystkich procesów biznesowych mających wpływ na jakość produktów i usług. Sprawne działanie systemu gwarantuje, że wszystkie procesy są monitorowane pod względem skuteczności i efektywności, doskonalone

oraz przystosowywane do ciągle zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz do zmieniających się wymagań klienta. Wysoka jakość produktów i usług wspierana jest ciągłą troską o środowisko oraz o bezpieczeństwo pracowników i dostawców. Stosowanie zasad systemów wdrożonych w Comarch przyczynia się do wzrostu zaufania pomiędzy firmą a klientami i dostawcami. Umacnia też wizerunek Comarch w oczach wszystkich podmiotów zainteresowanych efektami działalności naszej firmy w obszarach jakości oferowanych produktów i usług, oddziaływania na środowisko, zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, a także zapewnienia bezpieczeństwa informacji i danych oraz kontroli w obrocie towarami podwójnego zastosowania.

W ramach wdrożonego w Grupie Comarch Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonują następujące polityki zatwierdzone przez Zarząd: Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Polityka Wewnętrznego Systemu Kontroli, Polityka zrównoważonego rozwoju dla dostawców, Polityka Bezpieczeństwa Informacji, Polityka Prywatności, Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich, Kodeks etyczny.

Wszelkie uwagi dotyczące Zintegrowanego Systemu Zarządzania mogą być przesyłane na specjalny adres email. W celu realizacji założeń poszczególnych polityk w ramach GK Comarch funkcjonują przypisane do nich adresy mailowe, na które pracownicy mogą zgłaszać swoje uwagi. Dodatkowo pracownicy mają możliwość wnoszenia anonimowych zgłoszeń w zakresie naruszenia postanowień wdrożonych polityk, które przekazywane są do adresatów w postaci papierowej za pośrednictwem poczty wewnętrznej.

Szczegółowe informacje na powyższy temat znajduje się w <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/polityka-jakosci/>

Polityka poszanowania własności intelektualnej osób trzecich

Grupa Comarch, jako podmiot tworzący oprogramowanie, doskonale rozumie potrzebę poszanowania praw własności intelektualnej i ze swojej strony dąży do pełnego poszanowania własności intelektualnej osób trzecich, w tym innych twórców oprogramowania, a także dostawców oraz klientów Comarch. Comarch przestrzega regulacji prawnych dotyczących zasad poszanowania własności intelektualnej osób trzecich na poziomie prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz wspiera system ochrony własności intelektualnej. Comarch dokłada wszelkich starań w celu zapewnieniu najwyższego poziomu ochrony praw własności intelektualnej osób trzecich.

- Dbanie o zapewnienie poszanowania własności intelektualnej osób trzecich;
- Zapewnienie poszanowania patentów, znaków towarowych i innych praw własności przemysłowej osób trzecich;

Cele Polityki wynikające z celów podstawowych to:

- Ochrona własności intelektualnej dostawców i odbiorców Comarch;
- Zaznajomienie pracowników Comarch z polityką i egzekwowanie jej przestrzegania;
- Osiągnięcie przejrzystości zasad wykorzystywania własności intelektualnej osób trzecich przez pracowników Comarch;
- Osiągnięcie jak najwyższego stopnia zrozumienia i poszanowania praw własności intelektualnej;
- Zakaz wykorzystywania przez pracowników oraz współpracowników Comarch oprogramowania, które narusza własność intelektualną osób trzecich.

Comarch zmierza do osiągnięcia celów polityki poprzez szkolenie pracowników oraz działanie w zgodzie z procedurami porządkującymi proces oceny, wyboru i pozyskiwania oprogramowania oraz przechowywania licencji dla:

- Oprogramowania na potrzeby wewnętrzne Comarch: narzędziowego i biurowego;
- Komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w produktach Comarch;
- Komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w usługach programistycznych realizowanych w taki sposób, że efekty pracy Comarch stają się własnością klienta (produkty dedykowane Comarch);

- Wykorzystywanie własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej osób trzecich zgodnie z przepisami prawa oraz uzyskanymi przez Comarch licencjami;
- Korzystanie z oprogramowania osób trzecich wyłącznie w zakresie przyznanych Comarch licencji;
- Ochrona własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej Comarch;
- Ochrona interesów Comarch, w szczególności finansowych i prawnych;
- Troska o wysoką jakość oferowanych produktów i usług;
- Zarządzanie ryzykiem w zakresie objętym przez politykę;
- Zarządzanie własnością intelektualną oraz licencjami.

Cele polityki są realizowane również poprzez działania w ramach certyfikowanego Wewnętrznego Systemu Kontroli zgodnie z procedurami obrotu z ograniczonymi towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Do obowiązków każdego pracownika oraz współpracownika Comarch należy znajomość i przestrzeganie Polityki poszanowania praw własności intelektualnej oraz wynikających z niej procedur, w takim zakresie, w jakim ich one dotyczą, tj. w zakresie:

- Odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania przez Comarch,
- Odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania na sprzęcie komputerowym Comarch przez pracownika bądź współpracownika,
- Sposobu uzyskania zgody na wykorzystanie własności intelektualnej stron trzecich w produktach Comarch i produktach dedykowanych Comarch,
- Sposobu uzyskania zgody na zakup nowego oprogramowania.

Zarówno dostawca, jak i odbiorca oprogramowania mają prawo do tego, żeby ich prawa własności intelektualnej były szanowane. Gwarancją poszanowania własności intelektualnej jest stosowanie przez pracowników oraz współpracowników Comarch

odpowiednich procedur przy korzystaniu z tej własności. W przypadku wykrycia lub uzyskania informacji dotyczących nieprzestrzegania odnośnej Polityki, jak również w przypadku naruszenia własności intelektualnej osób trzecich Comarch obliuguje swoich

pracowników, współpracowników, dostawców oraz odbiorców do zgłaszania takich nieprawidłowości do Działu Jakości i BHP oraz Działu Prawnego za pośrednictwem specjalnego adresu email.

Wnętrze budynku Comarch SSE7, Kraków

Od stycznia 2017 roku w ramach struktury organizacyjnej Grupy Comarch funkcjonuje Dział Zarządzania

Kontrahentami zajmujący się weryfikacją i analizą kontrahentów.

Do głównych kompetencji tego działu należy:

- zarządzanie bazą kontrahentów systemów funkcjonujących w ramach Grupy Comarch (weryfikacja, analiza, gromadzenie dokumentów),
- zarządzanie dostępem do danych i analiz firm zewnętrznych z branży informacji gospodarczej,
- przygotowywanie raportów (szerokie spektrum) o kontrahentach Grupy Comarch na potrzeby innych działów czy audytorów,
- partycypacja w procedurach dotyczących oceny i wyboru dostawców.

9.

Środowisko

Polityka środowiskowa oraz procedury funkcjonujące w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania zobowiązują Comarch do podejmowania aktywnych działań na rzecz ograniczania negatywnego wpływu na środowisko naturalne. W ramach wdrożonego Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001 Comarch zidentyfikował aspekty środowiskowe, które monitoruje, nadzoruje i na które wpływa.

Grupa Comarch przestrzega lokalnych przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Comarch świadomie ogranicza wpływ swojej działalności na środowisko naturalne, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz ogranicza wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności. Promuje także ekologiczny styl życia wśród swoich pracowników, prowadząc akcje zachęcające do czynnego uczestnictwa w ochronie środowiska naturalnego, takie jak dobrowolne podpisywanie „zielonej deklaracji” przez pracowników Comarch.

Tereny cenne przyrodniczo nie znajdują się w sąsiedztwie bądź sferze oddziaływania Comarch. Działalność Comarch nie powoduje istotnych strat środowiskowych.

Comarch monitoruje na bieżąco zanieczyszczenie powietrza czujnikiem zainstalowanym na jednym z budynków w SSE w Krakowie. Czujnik jest włączony do sieci Airly co pomaga w stworzeniu krajowej sieci pomiarowej monitorującej smog.

Wykorzystanie surowców naturalnych

Ze względu na fakt, iż Comarch jest producentem oprogramowania i systemów informatycznych, działalność Spółki nie wiąże się z bezpośrednim wykorzystywaniem surowców będących zasobami naturalnymi jak rudy, minerały, drewno. Korzysta natomiast z typowych mediów, zużywanych w trakcie bieżącej pracy. Wśród wykorzystywanych surowców zidentyfikowano: energię elektryczną, gaz, paliwa (benzynę i olej napędowy), energię cieplną oraz wodę.

Część działalności Grupy Comarch stanowi również niskoseryjna produkcja urządzeń elektronicznych z podzespołów kupowanych na zewnątrz oraz związane z tym prace projektowo-badawcze. Produkcja odbywa się w nowoczesnej hali produkcyjnej zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Do ww. produkcji oraz prac badawczo-rozwojowych w tym zakresie, w minimalnych ilościach wykorzystywane są materiały procesowe, jak kleje epoksydowe, cyjanoakrylowe, metaakrylowe i pochodne (maksymalnie 1 litr rocznie), cyna (maksymalnie kilka kilogramów rocznie), topniki (maksymalnie 1 kilogram rocznie), substancje odtłuszczające np. IPA i inne (w ilości

kilku litrów rocznie), itp., W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością spółka prowadzi rejestr substancji chemicznych.

Ze względu na fakt, że Comarch SA produkuje i wprowadza na rynek urządzenia elektroniczne z komponentów wytwarzanych i dostarczanych przez firmy trzecie, spółka nie ma możliwości szczegółowo analizować składu wykorzystywanych do produkcji podzespołów i wskazać, czy ich poszczególne elementy są z materiałów odnawialnych czy nieodnawialnych.

Pozostałe spółki Grupy Comarch również nie korzystają bezpośrednio z surowców pierwotnych.

Dodatkowo w toku procesów produkcyjnych wykorzystuje się papierowe, kartonowe, plastikowe i drewniane opakowania i zabezpieczenia. Poniżej przedstawiono zestawienie ilości wprowadzonych na rynek opakowań. Wzrost ilości wprowadzonych opakowań wynika bezpośrednio ze zwiększenia sprzedaży produktów.

Opakowania wprowadzone na rynek	2017	2016
COMARCH	1 316 kg	1 006 kg
Grupa Comarch	3 221 kg	2 308 kg

Wykorzystanie surowców naturalnych

SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Urządzenia elektroniczne produkowane przez Grupę Comarch zasilane są energią elektryczną przez co oddziałują na środowisko. Ilość zużywanej energii przez produkty spółki nie jest możliwa do dokładnego oszacowania, gdyż zależy ona od bardzo wielu czynników na który spółka nie ma wpływu m.in. od

intensywności użytkowania, warunków atmosferycznych, trybu pracy i rodzaju dołączonych do urządzeń akcesoriów. Produkowane przez Grupę Comarch urządzenia elektroniczne po okresie eksploatacji stają się odpadem przez co również mogą oddziaływać na środowisko.

OPIS POLITYK

Na etapie tworzenia produktów, aby ograniczyć ich wpływ na środowisko naturalne, Grupa Comarch stawia sobie za jeden z głównych celów ograniczenie zużycia energii elektrycznej w każdej kolejnej wersji danego urządzenia.

Kolejnym sposobem na ograniczenie wpływu produkowanych urządzeń na środowisko naturalne jest zastosowanie dla wyrobów przepisów dyrektywy EU WEEE 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego. Urządzenia produkowane przez Grupę Comarch są odpowiednio oznaczane jako urządzenia, które muszą zostać w odpowiedni sposób zutylizowane po zakończeniu ich eksploatacji. Działania proekologiczne związane z produktem, który stanie się w przyszłości odpadem nie sprowadzają się tylko do odpowiedniego oznaczenia. Wieloletnie działania i troska o środowisko

zaowocowały szeregiem inicjatyw związanych z projektowaniem urządzeń, m.in.:

- opracowywanie produktów, dla których możliwa jest modernizacja dzięki budowie umożliwiającej wprowadzanie poprawek
- opracowywanie produktów możliwych do ponownego wykorzystania po okresie eksploatacji dzięki budowie umożliwiającej łatwy rozbiór urządzenia na części składowe i po jego ew. naprawie ponowne wykorzystanie (serwisowalność).

Projektowane urządzenia spełniają również wymagania dyrektywy RoHS Restriction of Hazardous Substances (2002/95/EC) dzięki zastosowaniu której ograniczone zostało użycie substancji niebezpiecznych w produkcie które mogłyby przeniknąć do środowiska naturalnego.

WSKAŹNIKI

Miernikiem realizacji celu związanego z ograniczeniem zużycia energii są:

- wzrost udziału zasilaczy sieciowych o wyższej klasie sprawności energetycznej
- spadek średniej pobieranej mocy przez urządzenia mierzony w trybie pracy o największym zapotrzebowaniu na moc.

Miernikami realizacji celów związanych ze spełnieniem dyrektyw WEEE i RoHS są deklaracje zgodności dostępne dla każdego urządzenia. W aktualnie produkowanym urządzeniu CardioVest zostały wprowadzone funkcje związane z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko polegające m.in. na

zastosowaniu zasilacza sieciowego z VI klasą sprawności energetycznej (najwyższa klasa), ograniczeniu poboru energii poprzez zmiany w oprogramowaniu urządzenia oraz opracowanie opakowania które jest lekkie i wykonane z papieru, który może zostać poddany recyklingowi. Urządzenie spełnia wymagania RoHS i WEEE.

Jednym z celów strategii na kolejne lata jest opracowanie nowej wersji urządzenia CardioVest, w której zostaną wprowadzone zmiany sprzętowe oraz zmiany w oprogramowaniu mające na celu dalsze ograniczenie zużycia energii poprzez m.in. wprowadzanie nie używanych w danym momencie elementów urządzenia w stan uśpienia.

Przychody z produktów oraz usług z nimi związanych opracowanych z uwzględnieniem kryteriów środowiskowych	2017	2016
Comarch SA	0,6%	0,3%
GK Comarch	0,5%	0,7%

Energia

Grupa Comarch stale monitoruje zużycie energii elektrycznej, ciepłej i paliw we wszystkich obszarach swojej działalności, skupiając się przede wszystkim na energii elektrycznej i ciepłej wykorzystywanej w budynkach eksploatowanych przez Comarch oraz na zużyciu paliw płynnych służących do napędu samochodów należących do floty Comarch.

Wszystkie obiekty Comarch są budynkami nowoczesnymi, posiadającymi systemy zarządzania energią ciepłą i elektryczną. W obiektach będących własnością Comarch (m.in. budynki SSE w Krakowie, budynki w Warszawie i Łodzi) stopniowo wymieniane są świetlówki na te tworzone w technologii LED oraz wprowadzane są bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia.

Od 2015 roku Comarch SA korzysta z ekologicznej energii na podstawie oferty Tauron Eko Biznes, w ramach której kupuje energię elektryczną w całości lub części produkowaną w całości lub części jest produkowana w tzw. wysokosprawnej kogeneracji, czyli procesie wspólnego wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia CO₂ do atmosfery.

Dynamika rozwoju, nawiązanie długofalowej współpracy z kontrahentami z całego świata, a w związku z tym utworzenie nowych miejsc pracy oznacza konieczność rozbudowy ośrodków programistycznych w całej Polsce. W marcu 2016 roku Comarch SA rozpoczęło inwestycję w nowoczesny budynek biurowy SSE7 położony na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, w obrębie kampusu należącego do Comarch przy ulicy prof. Michała Życzkowskiego w Krakowie. Zakończenie inwestycji przewiduje się do końca 2017 roku. Budynek będzie posiadał garaż podziemny, parter, 4 piętra użytkowe oraz kondygnację techniczną na dachu budynku.

Budynek zaprojektowany został z dbałością o ekologię. Planuje się uzyskanie certyfikatu BREEAM Very Good. Budynek oferować będzie szereg udogodnień, m.in. kontakt wszystkich pomieszczeń pracy z bezpośrednim światłem dziennym, możliwość wietrzenia wszystkich pomieszczeń biurowych poprzez otwierane okna, dużą ilość zieleni, dojazd ścieżkami rowerowymi, a także wewnętrzne i zewnętrzne przestrzenie do rekreacji i wypoczynku. Dodatkowo, ze względu na troskę o środowisko naturalne, na dachu

budynku zostaną zainstalowane ogniwa fotowoltaiczne, służące do częściowego pokrycia własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ewentualnej odsprzedaży nadmiaru produkowanej energii do sieci elektroenergetycznej. Wyróżniającą cechą są półki świetlne, projektowane na południowych i zachodnich elewacjach. Półki świetlne mają podwójną funkcję: z jednej strony ocieniają pas przyokienny od słońca, z drugiej odbijają światło, doświetlając położoną w głębi traktu część pomieszczeń biurowych.

Co roku przygotowywane są programy środowiskowe, określające cele i działania ograniczające negatywny wpływ na środowisko oraz podnoszące świadomość pracowników.

Wielu pracowników Comarch podpisało dobrowolną „zieloną deklarację”, zawierającą zasady, których przestrzeganie pomaga dbać o środowisko. Zasady te są tak sformułowane i dopasowane do firmy, aby bez żadnych problemów mogły być stosowane przez pracowników Comarch.

- Wyłączam światło, wychodząc z pomieszczeń wspólnych.
- Po pracy wyłączam komputery i inne urządzenia elektroniczne.
- Nie pozostawiam urządzeń w trybie czuwania.
- Odłączam od prądu nieużywane ładowarki.
- Rozważnie korzystam z bieżącej wody.
- Oszczędzam papier – drukuję dwustronnie.
- Powtórnie wykorzystuję koperty w obiegu wewnętrznym.

ENERGIA

Zużycia energii wewnątrz organizacji

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz paliw Comarch SA	2017	2016
Zużycie energii elektrycznej ¹⁾	16 606 000 kWh	15 233 774 kWh
Zużycie ciepła ²⁾	4 903 000 MJ	4 728 000 MJ
Zużycie gazu ³⁾	401 292 kg	391 150 kg
Zużycie benzyny ⁴⁾	314 051 kg	287 955 kg
Zużycie oleju napędowego ⁵⁾	63 339 kg	60 855 kg
Całkowite zużycie energii ⁶⁾	103 697 244 MJ	96 669 722 MJ
Zużycie energii/pracownika ⁷⁾	24 099 MJ/pracownika	22 608 MJ/pracownika

- 1) Zużycie energii elektrycznej przedstawiane jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE1, SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6), dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej). Przedstawiane jest łączne zużycie energii elektrycznej dla tych budynków. Zużycie energii elektrycznej w roku 2017 było wyższe o ok. 8,3% w porównaniu z rokiem 2016. Wzrost wynika z rozbudowy Data Center w Warszawie oraz w Krakowie.
- 2) Zużycie ciepła przedstawiane jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE1, SSE5, SSE6) oraz budynku w Warszawie przy ul. Puławskiej. Przedstawiane jest łączne zużycie ciepła dla tych budynków. Zużycie ciepła w roku 2017 było wyższe o ok. 3,5% w porównaniu z rokiem 2016. Wzrost jest niewielki i może wynikać z lokalnych warunków klimatycznych.
- 3) Zużycie gazu przedstawione jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch, tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4), oraz budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej). Przedstawiane jest łączne zużycie gazu dla tych budynków. Zużycie gazu podano w kg, wykorzystując do obliczeń następujący współczynnik: 1m³ gazu = 0,75 kg. Zużycie gazu w roku 2017 było wyższe o ok. 2,5% w porównaniu z rokiem 2016. Wzrost jest niewielki i może wynikać z lokalnych warunków klimatycznych.
- 4 i 5) Zużycie benzyny i oleju napędowego przedstawiane jest dla:
 - benzyny: przedstawiane jest łączne zużycie benzyny dla floty samochodowej w Polsce oraz paliwa używanego w sprzęcie wolnobieżnym.
 - oleju napędowego: przedstawiane jest łączne zużycie oleju napędowego dla floty samochodowej w Polsce i oleju wykorzystywanego w maszynach i agregatach służących do zasilania awaryjnego.
- Zużycie paliw podane jest w kg, wykorzystując do obliczeń następujących współczynników: 1 litr benzyny = 0,73421 kg, 1 litr oleju napędowego = 0,83752 kg. Zużycie benzyny w roku 2017 wzrosło o ok. 9%, a zużycie oleju napędowego o ok. 4%, w porównaniu z rokiem 2016. Wzrost wynika bezpośrednio ze wzrostu liczby pojazdów we flocie samochodowej Comarch oraz zwiększenia intensywności używania pojazdów wywołanego stałą ekspansją spółki.
- 6) Do obliczenia całkowitego zużycia energii wewnątrz organizacji wzięto pod uwagę zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz paliw (benzyny i oleju napędowego) przedstawionych wyżej. Do obliczeń wykorzystano następujące współczynniki: 1 kg gazu = 14,75 kWh, 1 kg benzyny = 13,1 kWh, 1 kg oleju = 12,69 kWh. Całkowite zużycie energii zostało przeliczone na MJ. Całkowite zużycie energii w roku 2017 wyniosło 103 697 244 MJ i wzrosło o ok. 7,2% w porównaniu z rokiem 2016, w związku ze wzrostem zużycia energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz benzyny. Obliczono również intensywność zużycia energii biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych pracowników w budynkach będących własnością Comarch. Zgodnie z danymi na 31 grudnia 2017 roku zatrudnionych było 4 303 pracowników, co stanowi wzrost zatrudnienia o 27 osób w porównaniu z analogicznym okresem roku 2016. Zużycie energii na osobę w roku 2017 wyniosło 24 099 MJ, a więc zwiększyło się o ok. 6% w porównaniu z rokiem 2016.
- 7) Przedstawiono dane z uwzględnieniem spółek Grupy Comarch (krajowych i zagranicznych).

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz paliw w Grupie Comarch⁵⁾	2017	2016
Zużycie energii elektrycznej	19 492 351 kWh	17 282 659 kWh
Zużycie ciepła	7 646 400 MJ	7 823 800 MJ
Zużycie gazu	408 141 m ³	398 864 m ³
Zużycie benzyny	382 574 kg	357 185 kg
Zużycie oleju napędowego	146 244 kg	145 706 kg
Całkowite zużycie energii	124 391 724 MJ	114 544 020 MJ
Zużycie energii/pracownika	22 445 MJ/pracownika	38 MJ/pracownika

Flota Comarch

Sukcesywnie wymieniana jest flota samochodowa na pojazdy, które spełniają europejskie wymagania emisji spalin. Grupa Comarch sukcesywnie modernizuje flotę samochodową. W 2016 roku w polskich spółkach zakupiono ponad 60 nowych samochodów (w tym ponad 50 w spółce Comarch SA) spełniających rygorystyczne normy emisji spalin EURO6, w tym 6 ekologicznych pojazdów hybrydowych (2 w spółce Comarch SA, 4 w pozostałych spółkach Grupy). W kolejnym – 2017 roku liczba nowych pojazdów przekroczyła poziom 140 szt. (w tym 115 szt. w Comarch SA), ilość pojazdów hybrydowych wzrosła do 11

(w tym 6 szt. w Comarch SA). Tym samym w 2016 i 2017 roku zastąpiono odpowiednią liczbę starszych, mniej ekonomicznych i mniej ekologicznych samochodów. Kwestie ekologiczne (zużycie paliwa, spełnianie normy emisji spalin) stanowią istotne kryterium wyboru samochodów do floty Comarch. Dodatkowo, począwszy od 2016 roku pracownicy polskich spółek Grupy Comarch biorą udział w teoretycznych i praktycznych kursach ecodrive'ingu, czyli ekonomicznej i ekologicznej jazdy samochodem. Dotychczas wzięło w nich udział 48 pracowników.

Normy emisji spalin	Samochody w Comarch SA	
	2017	2016
EURO 6	66%	40%
EURO 5	31%	48%
EURO 4 i niższe	3%	12%

W spółkach zagranicznych większość samochodów również spełnia normę emisji spalin EURO 6. W latach 2016-2017 zakupiono łącznie 20 nowych

samochodów (12 w roku 2016 oraz 8 w 2017) modernizując flotę i zwiększając liczbę pojazdów z bardziej ekologicznymi jednostkami napędowymi.

Normy emisji spalin	Samochody w Grupie Comarch	
	2017	2016
EURO 6	65%	40%
EURO 5	32%	48%
EURO 4 i niższe	3%	12%

Woda

Działalność Comarch nie wiąże się ze zużyciem wody do celów technologicznych. Woda dostarczana w całości przez wodociągi miejskie jest wykorzystywana jedynie w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych od celów bytowych. Comarch nie pobiera bezpośrednio wód powierzchniowych oraz nie odprowadza ścieków do wód i gruntów.

Znaczący wpływ na poziom zużycia wody w krakowskiej SSE ma funkcjonujące tam centrum rekreacji, w skład którego wchodzi 25 metrowy basen pływacki. Zużycie wody podlega ciągłemu monitorowaniu, w postaci odczytów z subliczników. W ramach działań dążących do minimalizacji zużycia, podnoszona jest świadomość pracowników, podejmowane są działania w celu zwiększenia szybkości i skuteczności reagowania na różnego rodzaju awarie.

Zużycie wody w Comarch SA	2017	2016
Zużycie wody	32 629 m ³	31 145 m ³
Zużycie wody na 1 pracownika	7,58 m ³	7,28 m ³
Zużycie wody w Grupie Comarch	2017	2016
Zużycie wody	41 241 m ³	39 732 m ³
Zużycie wody na 1 pracownika	7,44 m ³	7,23 m ³

Zużycie wody przedstawione jest dla budynków zlokalizowanych będących własnością Comarch w Polsce, tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE1 – SSE6), dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej).

Dodatkowo w tabeli dotyczącej zużycia wody w Grupie Comarch zaprezentowano sumaryczne zużycie wody uwzględniające budynki będące własnością pozostałych spółek Grupy Comarch w Polsce i za granicą.

Przedstawiane jest łączne zużycie wody dla tych budynków. Zużycie wody rok do roku są na podobnym poziomie. Różnice mogą wynikać z prowadzonych w tym okresie procesów inwestycyjnych. W nowych budynkach zbierana jest woda deszczowa w zbiornikach retencyjnych, która następnie wykorzystywana jest do nawadniania zieleni. Comarch nie wykorzystuje ponownie wody uprzednio przetworzonej.

Emisje

Comarch stale dąży do minimalizacji negatywnego wpływu działalności na środowisko. W związku z tym od 2012 roku szacowana jest emisja ekwiwalentu dwutlenku węgla do środowiska. Podczas oszacowywania zastosowano metodologię polegającą na pomnożeniu danych dotyczących zużycia energii, wody, paliwa przez odpowiednie współczynniki konwersji emisji. Przeliczniki te pozwalają na zamianę tych danych na ekwiwalent dwutlenku

węgla (CO₂e). CO₂e jest uniwersalną jednostką miary, która pozwala na oszacowanie wpływu na globalne ocieplenie wynikające z emisji gazów cieplarnianych. Poniżej przedstawiono szacunkowe wartości bezpośredniej (wynikającej z działalności organizacji) i pośredniej (z wszelkich innych czynności, np. konsumpcji energii elektrycznej, wody) emisji dwutlenku węgla dla roku bazowego.

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w Comarch SA	2017	2016
Emisja CO ₂ e	2 453 Mg CO ₂ e	2 599 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	0,57 Mg CO ₂ e /osobę	0,61 Mg CO ₂ e /osobę
Emisja CO ₂ e/jednostkę przychodu*	3,25 CO ₂ e	3,47 CO ₂ e
Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w Grupie Comarch	2017	2016
Emisja CO ₂ e	2 934 Mg CO ₂ e	3 092 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	0,44 Mg CO ₂ e /osobę	0,47 Mg CO ₂ e /osobę
Emisja CO ₂ e/jednostkę przychodu*	2,66 CO ₂ e	2,78 CO ₂ e

*1 000 000 PLN

Do obliczenia bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych wykorzystano dane dotyczące zużycia paliw (benzyny i oleju napędowego), a także gazu ziemnego dla budynków będących własnością Comarch S.A w Polsce. W roku 2016 dodano również niezorganizowaną emisję wodorofluorowęglowodorów HFC

pochodzącą z nieszczelności instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych. Podczas obliczeń korzystano ze wskaźników opracowanych przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Repository, KOBIZE, RTE France, ISE Germany za rok 2016 i 2017. Dodatkowo przy obliczeniu emisji HFC wykorzystano

dane z analizy prowadzonej bazy danych Centralnego Rejestru Operatorów. Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych dla Comarch SA w 2017 roku wyniosła 2 453 Mg CO₂e, co stanowi spadek o ok. 5,6% w porównaniu z rokiem 2016. Tak znaczący spadek wynika

z wprowadzenia regularnych kontroli szczelności urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych. Poziom łącznej emisji CO₂e na 1 pracownika obniżył się o 6,3% r/r.

Całkowita emisja gazów cieplarnianych w Comarch SA (bezpośrednia i pośrednia łącznie)

	2017	2016
Emisja CO ₂ e	15 573 Mg CO ₂ e	14 507 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	3,62 Mg CO ₂ e/osobę	3,39 Mg CO ₂ e/osobę
Całkowita emisja gazów cieplarnianych w Grupie Comarch (bezpośrednia i pośrednia łącznie)	2017 rok	2016 rok
Emisja CO ₂ e	17 589 Mg CO ₂ e	16 373 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	3,17 Mg CO ₂ e/osobę	2,98 Mg CO ₂ e/osobę

W celu obliczenia intensywności emisji gazów cieplarnianych została zsumowana bezpośrednia i pośrednia emisja gazów cieplarnianych organizacji. Całkowita emisja gazów cieplarnianych dla Comarch SA w roku 2017 wyniosła 15 573 MgCO₂e, co stanowi wzrost o ok. 7% w porównaniu z rokiem 2016. Obliczono również intensywność emisji gazów cieplarnianych, biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych w budynkach

będących własnością Comarch SA. Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2017 roku zatrudnionych było 4 303 osób, co stanowi wzrost zatrudnienia o 27 osób w porównaniu z analogicznym okresem roku 2016. Całkowita emisja gazów cieplarnianych na osobę w roku 2017 wyniosła 3,62 Mg CO₂e, a więc zwiększyła się o 6,3% w porównaniu z rokiem 2016.

Comarch dla krakowskiej zieleni miejskiej

REDUKCJA EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH

Zmiany klimatyczne nie mają bezpośrednich implikacji na działalność Grupy Comarch, tym niemniej Comarch podejmuje aktywne działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego.

Działanie związane z redukcją bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych przeprowadzone w latach 2016-2017:

- systematyczna konserwacja i modernizacja instalacji zawierających wodorofluorowęglowodory (HFC). Redukcja emisji w stosunku do roku 2016 wynosi 206,7 MgCO₂e. Wyliczenia wykonane na podstawie bazy danych CRO oraz wskaźników wskazanych w Protokole z Kyoto.

- bieżącego wprowadzania rozwiązań energooszczędnych (wymiana źródeł światła na oświetlenie LED).
- stopniowa wymiana pojazdów na pojazdy o niższym zużyciu paliwa.

Symbolicznym dowodem troski Grupy Comarch o stan środowiska naturalnego była akcja sadzenia drzewek zorganizowana w 2015 roku przy współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej w Krakowie. Pracownicy Grupy Comarch posadzili 300 cisów na Rondzie Grzegórzeckim w Krakowie. Podobne akcje będą organizowane zarówno w 2017 roku jak i kolejnych latach

Emisje substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO)

W roku 2016 zlikwidowano instalacje zawierające SZWO. Substancje zostały odzyskane i unieszkodliwione przez uprawnione podmioty.

Emisje SZWO są monitorowane na podstawie bazy CRO (Centralny Rejestr Operatorów). Rejestruje się

w niej wszystkie urządzenia klimatyzacyjne i przeciwpożarowe zawierające gazy zubożające warstwę ozonową. W rejestrze wprowadza się informacje o przeglądach i ewentualnych uzupełnieniach gazów.

Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza		
Comarch SA	2017	2016
Emisja CH ₄	4,65 Mg CH ₄	4,36 Mg CH ₄
Emisja CH ₄ /jednostkę przychodu*	0,0062 Mg CH ₄	0,0058 Mg CH ₄
Emisja N ₂ O	3,78 Mg N ₂ O	3,57 Mg N ₂ O
Emisja N ₂ O CH ₄ /jednostkę przychodu*	0,0050 Mg N ₂ O	0,0048 Mg N ₂ O
Grupa Comarch	2017	2016
Emisja CH ₄	5,39 Mg CH ₄	5,11 Mg CH ₄
Emisja CH ₄ /jednostkę przychodu*	0,0049 Mg CH ₄	0,0045 Mg CH ₄
Emisja N ₂ O	6,24 Mg N ₂ O	6,09 Mg N ₂ O
Emisja N ₂ O CH ₄ /jednostkę przychodu*	0,0057 Mg N ₂ O	0,0054 Mg N ₂ O

*1 000 000 PLN

Znaczące substancje zanieczyszczające powietrze generowane przez organizacje wzięte pod uwagę to CH₄ oraz N₂O powstające ze spalania paliw. W obliczeniach wzięto pod uwagę zużycie gazu ziemnego oraz paliw (benzyny i oleju napędowego). Do obliczeń wykorzystano wskaźniki opracowane przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Reposiory za rok 2017. Podane dane są danymi szacunkowymi. Dla Comarch SA emisja CH₄ w roku 2017 wyniosła 4,65 Mg CH₄, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2016 o ok. 6,7%. Emisja N₂O w roku 2017 wyniosła 3,78 Mg N₂O, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2016 o ok. 5,8%. Jak wcześniej wspomniano wzrost może wynikać z lokalnych warunków klimatycznych, zwiększenia intensywności eksploatacji floty samochodowej oraz nieznacznego wzrostu zatrudnienia w tym okresie.

Comarch SA jest wytwórcą ścieków komunalnych (bytowych). Działalność Comarch SA i spółek Grupy Comarch nie generuje ścieków przemysłowych.

W okresie sprawozdawczym nie zanotowano istotnych wycieków.

Comarch nie transportuje, nie przetwarza, nie przemieszcza transgranicznie odpadów uznanych za niebezpieczne.

Comarch nie generuje ścieków zrzucanych bezpośrednio do akwenów wodnych tym samym działalność Comarch w żaden sposób nie wpływa negatywnie na obszary i siedliska chronione.

Produkty wytwarzane przez Comarch nie mają znaczącego negatywnego wpływu na środowisko naturalne w trakcie użytkowania. Stopień oddziaływania na środowisko naturalne wprowadzanych produktów elektronicznych pod koniec ich cyklu życia zależy głównie od zachowania klientów w tym zakresie. Comarch zapewnia zbiórkę zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego. Więcej informacji na: <https://www.comarch.pl/o-firmie/srodowisko/wprowadzanie-oraz-zbieranie-sprzetu-elektrycznego-i-elektronicznego/>

Procent odzyskanych materiałów ze sprzedawanych produktów i ich opakowań wg kategorii materiału

We wszystkich spółkach Grupy Comarch objętych obowiązkiem poziom zebrania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2016 oraz

2017 roku wynosił 40% masy sprzedanych produktów. Minimalny poziom odzysku wynosił 75%. Obliczenia zostały wykonane na podstawie Ustawy z dnia 11 września 2015 o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2015 poz. 1688). Obowiązek był realizowany przez Organizację Odzysku Biosystem SA

Dla Comarch SA oraz Comarch Healthcare SA poziom odzysku wprowadzonych opakowań w 2016

i 2017 wynosił min. 61%. Obliczenia zostały wykonane na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 888 z późn. zm.) Obowiązek był realizowany przez Organizację Odzysku Biosystem SA

Pozostałe spółki Grupy Comarch odprowadziły opłatę produktową zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

Inwestycje związane z ochroną środowiska

Największą inwestycją Grupy Comarch, mającą wpływ na ochronę środowiska, jest budowa budynku biurowego SSE7 w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Budynek zaprojektowany został z dbałością o środowisko naturalne i ekologię. Na dachu budynku zostały zainstalowane panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 64 kW. Ogniwa fotowoltaiczne, z których zbudowane są panele fotowoltaiczne, zamieniają energię promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Pozwoli to na częściowe pokrycie własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ewentualną odsprzedaż nadmiaru produkowanej energii do sieci elektroenergetycznej bez dodatkowej emisji CO₂ do atmosfery. Projektanci instalacji zakładają, iż przyniesie ona roczne oszczędności z tytułu zużycia energii elektrycznej, pozwalające na uzyskanie ok. 10 letniego okres zwrotu z inwestycji.

W celu ograniczenia energochłonności, w budynku biurowym SSE7 zostały wykorzystane również:

- Półki świetlne na elewacji wschodniej i zachodniej pełniące podwójną funkcję: z jednej strony ocieniają pas przyokienny od słońca, z drugiej odbijają światło, doświetlając położoną w głębi traktu część pomieszczeń biurowych,

Building Management System (BMS) wraz z automatyką:

- system integrujący instalacje wentylacji, klimatyzacji, ogrzewania, oświetlenia, kontroli dostępu, podtrzymania zasilania (UPS), sygnalizacji włamania i napadu, pozwalający na efektywne i optymalne zarządzanie budynkiem i zużyciem mediów,
- System BMS został już implementowany w budynku biurowym Comarch w Łodzi oddanym do użytku w pierwszym kwartale 2017 roku.
- Dodatkowo na bieżąco modernizowane są urządzenia klimatyzacyjne na bardziej przyjazne środowisku naturalnemu, sukcesywnie wymieniane są świetlówki na te tworzone w technologii LED oraz instalowane są bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia (EnergyStar).

Dodatkowe wydatki na ochronę środowiska wiązały się z kosztami zapewnienia obowiązków zbierania, odzysku i recyklingu wprowadzonego sprzętu elektronicznego, opakowań, baterii oraz gospodarowania odpadami. Zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Wydatki na ochronę środowiska w zakresie utylizacji odpadów, recyklingu i odzysku wprowadzanych produktów

	2017	2016
Comarch SA	2,865 PLN	2,848 PLN
Pozostałe spółki CK Comarch	13,035 PLN	9,502 PLN

Odpady

Comarch posiada wdrożone procedury postępowania z odpadami. Odpady gromadzone są w sposób selektywny i zapobiegający ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko naturalne. W zakresie transportu i unieszkodliwiania odpadów Comarch

współpracuje z wyłącznie uprawnionymi podmiotami posiadającymi środki techniczne oraz decyzje administracyjne pozwalające na gospodarowanie przekazanymi odpadami w sposób bezpieczny dla ludzi i środowiska naturalnego.

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą ilość wytworzonych i przekazanych odpadów w 2016 oraz w 2017 roku przez spółki Grupy Comarch. Największy procentowo udział w strumieniu odpadów wytwarzanych przez Comarch stanowi odpadowa elektronika. Odpad ten, zgodnie z polskim prawodawstwem, jest poddawany procesowi recyklingu i odzysku w instalacjach przetwarzania odpadów firm odbierających odpady.

W 2016 roku oprócz odpadów wytworzonych w siedzibie głównej w Krakowie, monitorowaniu poddane były również odpady wytworzone w lokalizacji w Katowicach (w związku z remontem i przeniesieniem do nowej lokalizacji).

Spółka Comarch Healthcare jest wytwórcą odpadów medycznych powstających w wyniku prowadzonej działalności. Odpady te są transportowane i unieszkodliwiane przez podmioty do tego uprawnione.

W wyniku działalności gastronomicznej prowadzonej przez stołówkę zakładową OPSO Sp. z o.o. generowane są odpady pochodzące z separatora tłuszczu.

Odpady niebezpieczne zostały w tabeli oznaczone symbolem „*”, masy podano w megagramach.

Znaczące ilościowo rodzaje odpadów zostały zaznaczone pogrubionym drukiem, masy pozostałych odpadów podano łącznie dla spółek grupy. Wszystkie spółki Grupy Kapitałowej corocznie raportują ilość wytworzonych odpadów do właściwych miejscowo Urzędów Marszałkowskich.

Comarch jest wytwórcą ścieków komunalnych, które w całości kierowane są do oczyszczalni miejskich. Nie jest prowadzona osobna ewidencja jakościowa i ilościowa tak wytworzonych ścieków.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2017 roku (lokalizacje w Polsce)	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2016 roku (lokalizacje w Polsce)
Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	16 02 11*	-- Mg	0,041 Mg
Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	16 02 13*	0,411 Mg	0,352 Mg
Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13 – złom elektroniczny	16 02 14	10,900 Mg	7,538 Mg
Elementy usunięte ze zużytych urządzeń, inne niż wymienione w 16 02 15 – tonery drukarskie z urządzeń biurowych	16 02 16	0,05 Mg	0,185 Mg
Inne baterie i akumulatory	16 06 05	0,013 Mg	0,047 Mg
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	17 09 04	--	2,090 Mg
Odpady medyczne (Comarch Healthcare SA)	18 01 03*	3,227 Mg	2,535 Mg
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	-- Mg	0,725 Mg

*odpady niebezpieczne

POZIOM ZGODNOŚCI Z REGULACJAMI

Comarch wdrożył procedurę identyfikacji i dostępu wymagań prawnych. Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest ocena zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami przyjętymi do stosowania przez Comarch. Wyniki oceny prezentowane są w dokumentacji sporządzanej na przegląd zintegrowanego Systemu Zarządzania i przedstawiane Zarządowi.

W okresie sprawozdawczym na Comarch i spółki Grupy Comarch nie nałożono istotnych kar finansowych i pozafinansowych sankcji za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska.

W okresie objętym raportowaniem do spółek Grupy Comarch nie wpłynęły żadne skargi dotyczące

wpływu na środowisko w ramach formalnych mechanizmów skargowych.

W okresie raportowania nie wystąpiły awarie środowiskowe.

W okresie objętym raportowaniem do spółek Grupy Comarch nie wpłynęły żadne skargi dotyczące wpływu na środowisko w ramach formalnych mechanizmów skargowych.

W ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi podejmowane były akcje dedykowane dla pracowników, w ramach których pracownicy mogli oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, także sprzęt

wielkogabarytowy. Przy okazji prowadzone były zbiórki makulatury. Obecnie w obiektach Comarch zastawione zostały pojemniki na odpady. Pracownicy mogą na bieżąco oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; dodatkowo mogą oddawać do utylizacji zużyte baterie i świetlówki.

Od listopada 2014 roku Comarch jest członkiem Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Ochrony Środowiska zrzeszającej przedsiębiorców będących organizacjami odzysku odpadów oraz przedsiębiorców wprowadzających do obrotu opakowania, produkty w opakowaniach oraz sprzęt elektryczny i elektroniczny.

10.

Biura Comarch
w Polsce i na świecie

Biura Comarch SA w Europie

ALBANIA

TIRANE Njësia Bashkiake Nr.5,
Rruga Emin Duraku,
Pallati Nr.10/A, Kati IV
tel. +355 672 648 404

AUSTRIA

www.comarch.at

Müllerstr. 1
6020 Innsbruck
tel. +43 512 909 05-0

Mariahilfer Straße 123
A1060 Wiedeń
tel. +43 1 91066-0
faks +43 1 910 66 66

BELGIA

www.comarch.be

Avenue de la Toison d'Or 67
1060 Bruksela
tel. +32 2 535 55 00
faks +32 2 535 55 01

FINLANDIA

Innopoly II,
Technopolis Business Park
Tekniikantie 14
02150 Espoo
tel. +48 621 51 99

FRANCJA

www.comarch.fr

17 rue Paul Langevin
59260 Lezennes
tel. +33 3 62 53 49 00
faks +33 9 55 24 46 94

100A Allée Saint-Exupéry
38330 Montbonnot Saint-Martin
tel. +33 4 57 58 23 00

HISZPANIA

www.comarch.es

C/ Caléndula, 93, Miniparc III,
Edificio F, 1ª planta
28109 Alcobendas, Madryt

Plaza de Solidaridad 12
Edificio Indocar, Planta 5,
oficina 538
29006 Malaga

LUKSEMBURG

Rue de Merl 63-65
Luxembourg
L-2146
tel. +352 271 168 18,
+352 271 168 19

NIEMCY

www.comarch.de

Fasanenstraße 4
10623 Berlin
tel. +49 30 76 79 67 0
faks 49 30 76 79 67 1467

Anne-Conway-Straße 2
28359 Bremen
tel. +49 421 201 40 0
faks +49 421 201 40 140

Chemnitzer Str. 59 b. 01187
Drezno
tel. +49 351 3201 3200
faks +49 351 438 97 10

Schiessstraße 44-76,
Schiessstraße 68
40549
Düsseldorf
tel. +49 211 415 55-300
faks +49 211 415 55-399

Heidenkampsweg 82
20097 Hamburg
tel. +49 40 235 03 300
faks +49 40 235 03 400

Großer Kolonnenweg 21
30163 Hannover
tel. +49 511 966 05 0
faks +49 511 966 05 199

Riesstraße 16
80992 Monachium
tel. +49 89 143 29-0
faks +49 89 143 29-1114

Haferlandweg 8
48155 Münster
tel. +49 25189930 0
faks +49 251 899 30 10

ROSJA

Ul. Bakhrushina 32/1, BC Schneider
Group, 2nd floor
115054 Moskwa
tel. +7 495 134 1429

SZWAJCARIA

Grabenstrasse 2/4
9320 Arbon
tel. +41 71 447 90 3-0
faks +41 71 447 90 3-1

Luzern Mühlemattstraße 8
6004 Luzern
tel. +41 41 419 99 10

SZWECJA

c/o Bobowski Consulting AB
att: Bartłomiej Bobowski
Flygfältsgatan 1
128 30 Skarpnäck;
Sztokholm

Solna Gate & Solna Business Park
171 54 Solna
Sztokholm

UKRAINA

18/7 Kutuzova Str.
01133 Kijów, Ukraina
tel. +380 44 492 2842
faks +380 44 492 2843

Bohdana Khmelnytskogo 176
Business Center "LEMBERG"
79024 Lwów
tel. +380 322 949 314
faks +380 322 428 316

WIELKA BRYTANIA

www.comarch.co.uk

Comarch UK Ltd
Third Floor, 201 Great Portland
Street
Londyn W1W 5AB
tel. 07802 716405

WŁOCHY

www.comarch.it

Via Luigi Galvani 24
20124 Mediolan
tel. + 39 287 343 431

Biura Comarch SA na świecie

AMERYKA PÓŁNOCNA

KANADA

44 Chipman Hill, Suite 1000
Saint John NB E2L 2A9

2500-1155 boul. René-Lévesque O
Montréal (Québec)
H3B2K4

USA

100 Hartsfield Centre Pkwy,
Ste 100, Atlanta, GA 30354

17 State Street,
Suite 550, New York, NY 10004

9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
tel.: 847-260-5500 x. 2110
faks.: 847-260-5501
Cell. 312-259-8874

1015 Tyrone Road,
Suite 820, Tyrone, GA 30290

AMERYKA ŚRODKOWA I POŁUDNIOWA

ARGENTYNA

Suipacha 1380, piso 2°
Ciudad Autonoma de Buenos Aires

Torre Bellini, biuro 19-121
Esmeralda 950
C1007 ABL CABA, Buenos Aires

BRAZYLIA

Av. Roque Petroni Junior, 1089,
10° andar
04707-900, São Paulo-SP
tel. + 11 3995-0400

CHILE

Calle Monseñor Sótero Sanz de
Villalba 161 oficina 1001 y 1002
Providencia
Región Metropolitana
Santiago de Chile
tel. +56 22 247 7570

KOLUMBIA

Calle 72 No 10-07 oficina 603
Bogota

Chico, Carrera 18, Nro 86 A-14
Bogota

MEKSYK

Blvd. Miguel de Cervantes
Saavedra 169
Biura 15-121, Granada,
Mexico City, CMX
11520, Mexico

PANAMA

Obarrio, 53th Street Hi-Tech Plaza
8 piętro
Panamá
tel. +507 263 25 69
faks +507 263 25 69

PERU

Av. República de Panamá 3420
Of. 1701
Lima

Edificio Leuro
Av. Benavides 801, Miraflores
Piso 10, oficina 1047
15047 Miraflores, Lima

AZJA

CHINY

Pokój 3610-2, Budynek 11, No.3855
Shangnan Road
Pudong New Area
Szanghaj

JAPONIA

Ark Mori Bldg. 12-32, Akasaka
1-Chome
Minato-Ku, Tokio

MALEZJA

B-3A-06 Budynek B West, PJ8
Service Suites
No 23 Jalan Barat, Seksyen 8
Petaling Jaya 46050,
Tel.: +60 37 610 0462

BLISKI WSCHÓD

ARABIA SAUDYJSKA

1 piętro, The Plaza Complex
Olaya Street
Olaya, P.O. Box 84421
Riyadh 11671

116 piętro, Tamkeen Tower
Suite # N4
King Fahad Road

ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE

Dubai Internet City
Building no 17, Office 158
PO. Box 500824
Dubaj

Biura Comarch SA w Polsce

Kraków – siedziba główna

COMARCH SA

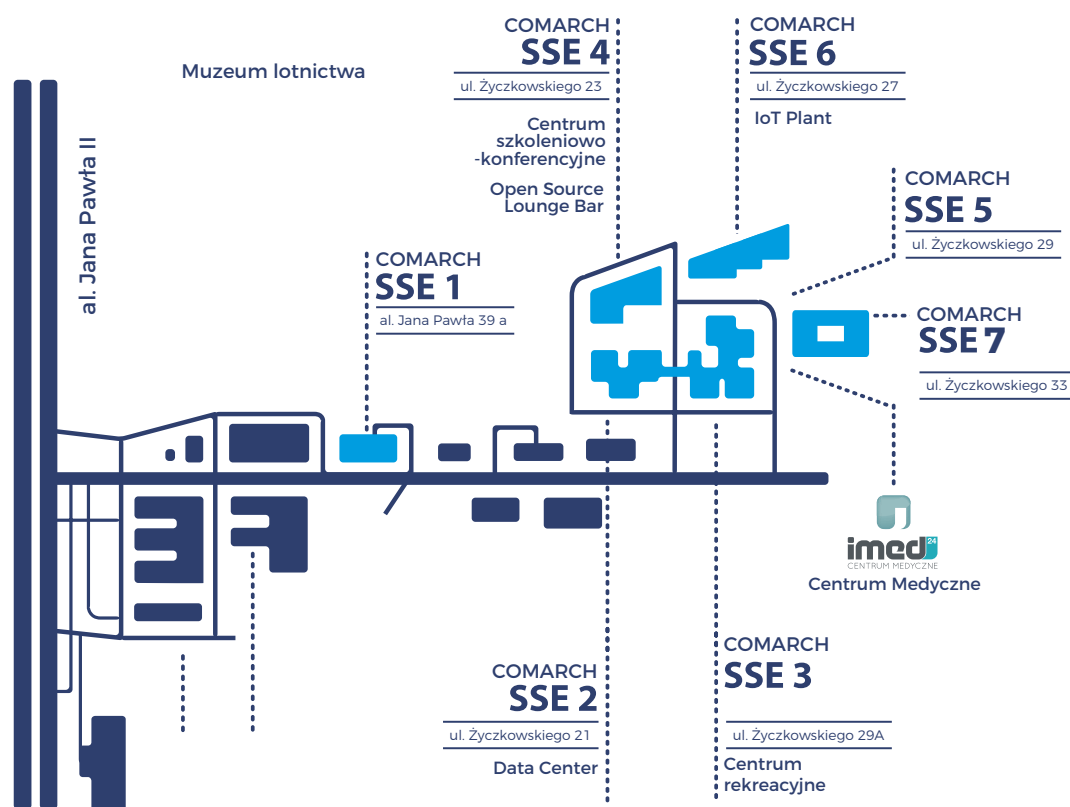
al. Jana Pawła II 39 a, 31-864 Kraków

tel. +48 12 646 1000

fax +48 12 646 1100

e-mail: info@comarch.pl

SSE – Specjalna Strefa Ekonomiczna

Biura Comarch SA w Polsce

BIAŁYSTOK

ul. Elizy Orzeszkowej 32, 3 piętro
15-084 Białystok
tel. +48 85 871 6600

BIELSKO-BIAŁA

ul. Michałowicza 12
43-300 Bielsko Biała
tel. +48 33 815 07 34
faks +48 33 815 07 35

CZĘSTOCHOWA

ul. gen. Jana Henryka
Dąbrowskiego 15
42-202 Częstochowa

GDAŃSK

al. Grunwaldzka 103A
80-244 Gdańsk
tel. +48 58 326 45 50
faks +48 58 326 45 63

GLIWICE

ul. Jasna 14
44-100 Gliwice
+48 32 508 67 09

KATOWICE

ul. Baildona 64A
40-115 Katowice
tel. +48 32 603 39 00
faks +48 32 603 39 39

KIELCE

Centrum Biznesu Exbud
Al. Solidarności 34
25 - 323 Kielce

LUBLIN

Centrum Park
ul. Stanisława Leszczyńskiego 60
20-068 Lublin
tel. +48 81 538 34 00
faks +48 81 528 94 32

ŁÓDŹ

ul. Jaracza 76
90-251 Łódź
tel. +48 42 288 3000
faks +48 42 678 4100

POZNAŃ

ul. Roosevelta 18
60-829 Poznań
tel. +48 61 828 63 00
faks +48 61 828 63 01

RZESZÓW

ul. Dąbrowskiego 20
35-036 Rzeszów
tel. +48 17 785 59 06

TARNÓW

ul. Krakowska 131
33-100 Tarnów

TORUŃ

ul. Włocławska 167
87-100 Toruń

WARSZAWA

Eurocentrum Office Complex
Al. Jerozolimskie 134
02-305 Warszawa
tel. +48 22 160 57 00

Central Tower
al. Jerozolimskie 81, piętro 16
02-001 Warszawa
tel. +48 22 564 24 00
faks +48 22 830 74 00

ul. Puławska 525
02-844 Warszawa
tel. +48 22 567 26 00
faks +48 22 644 41 66

Centrum Szkoleniowe
Comarch
ul. Leśna 2
02-840 Warszawa

WŁOCŁAWEK

ul. Przedmiejska 5
87-800 Włocławek

WROCŁAW

ul. Długosza 2-6
51-162 Wrocław
budynek nr 5
tel. +48 71 335 6000
faks +48 71 335 6001

MEDIA, PUBLIC RELATIONS, PORTALE INTERNETOWE, SOCIAL MEDIA

kom. +48 691 464 715
kom. +48 694 464 818
e-mail: media@comarch.pl

MARKETING

e-mail: marketing@comarch.pl
tel. +48 12 646 1000

CSR

e-mail: csr@comarch.pl

RELACJE INWESTORSKIE

tel. +48 12 687 7926
kom. +48 608 646 251
e-mail: ir@comarch.pl

Szef projektu: Łucja Burek
Współpraca: Anna Bajorek, Marek Wiśniewski, Dział Relacji Inwestorskich
Projekt i skład: Rafał Kubowicz
Foto: Archiwum Comarch

Wydawca:

Comarch SA

al. Jana Pawła II 39 a, 31-864 Kraków
tel. +48 12 646 1000 fax +48 12 646 1100
e-mail: info@comarch.pl
www.comarch.pl

Comarch SA z siedzibą w Krakowie, al. Jana Pawła II 39 A, zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057567. Wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosi 8.133.349,00 zł. Kapitał zakładowy został wpłacony w całości. NIP: 677-00-65-406

